



# veto

## nummer 21

22 februari 1999

Jaargang 25 - 1998-1999

afgite : Leuven X  
(weekblad - verschijnt niet van  
juni tot augustus)

Belgie-Belgique  
P.B.  
3000 Leuven I  
2/2817

**Topsportstatuut:  
schaken**



p. 5

**De termoskan  
van Arne Sierens**



p. 11



**Julie Doucet  
over  
Dirty Plotte**

p. 13

**Studiedag naar aanleiding van zestig jaar VVS**

## Terugblik met het oog op de toekomst

**De Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS) blikt vooruit in een studiedag — op woensdag zeventien februari in Brussel — naar aanleiding van haar zestigjarig bestaan. Hoewel de vergadering in Brussel doorging, was bijvoorbeeld de VUB niet present. Het legt meteen de achilleshiel van de organisatie bloot. Ook de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) schroefde haar medewerking terug. Veto gaat in een speciale bijdrage dieper in op de geschiedenis van VVS, en haar lastige verhouding met de Leuvense studenten (zie pagina's 6-10).**

Iedereen ziet het belang wel in van een Vlaamse studentenoverkoepeling. In onderhandelingen met de overheid staat de studentenbeweging veel sterker als ze uit één mond spreekt. Bovendien geniet VVS een aanzienlijke naam bekendheid. Dat was dan ook de directe aanleiding voor de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie om terug toe te treden. Het onderwijs-dekreet-Coens — zo genoemd naar de voormalige CVP-minister van Onderwijs — dat begin jaren negentig in werking trad resulteerde in de oprichting van een aantal werkgroepen binnen de Vlaamse Interuniversitaire Onderwijsraad (Vlir) en de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor). Voor de Vlaamse studenten was het van cruciaal belang om in dergelijke beleidsvoorbereidende adviesorganen vertegenwoordigd te zijn. Iets dat alleen door een samenwerking kon afgedwongen worden.

### Logge

Heel vaak vindt Leuven de nadelen van het VVS-lidmaatschap evenwel niet opwegen tegen de voordelen. VVS is de top van de vergaderstructuur, en wordt gekenmerkt door een logge werking. Op vergaderingen komt naast Leuven vaak niemand opdagen. Het meest recente voorbeeld is het commentaar van de studenten op het tweede voortgangsrapport-Dillemans ter optimalisatie van het onderwijslandschap in Vlaanderen. Loko leverde de meest onder-

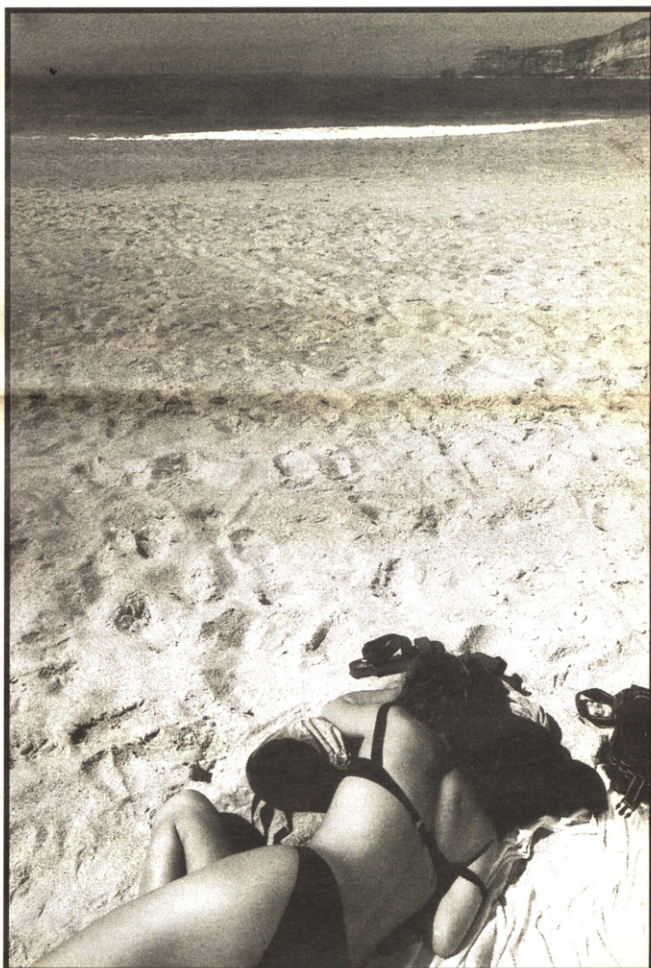
bouwde tekst, en was goed op tijd klaar. De onderhandelingen sleepten zo lang aan, dat de definitieve tekst pas verstuurd werd op een klein jaar na het verschijnen van het rapport. Het miste zijn doel dan ook volledig. Dillemans's derde rapport is al lang af. Geen toeval dat Loko vanaf nu niet meer zal wachten op VVS als het haar werking dreigt te belemmeren.

Dat VVS niet optimaal werkt, heeft veel te maken met de grote verschillen binnen de studentenbeweging. Het Leuvense Loko heeft een voldoende budget om in de loop der jaren een sterk inhoudelijke werking uit te bouwen en de nodige mensen af te vaardigen naar vergaderingen. In het Vlaamse studentenlandschap is die situatie eerder uitzonderlijk. Jan Franssen, twee jaar geleden voorzitter van VVS — de laatste die Leuven leverde — beklemtoont dat "je begrip moet opbrengen voor hun situatie. Voor sommigen is het al een overwinning als ze een lokaal krijgen." In die situatie komt maar geleidelijk verandering. In Gent is de herstructurering al bezig, in Antwerpen is ze op til. Een overzicht van de verschillende studentenbewegingen vindt u op pagina zeven. De recente ontwikkelingen binnen Loko zelf komen apart aan bod. Door nieuwe richtlijnen over ondermeer de externe beeldvorming wil Loko haar naam bekendheid opvijzelen. Dat moet zowel de interne werking als de slagkracht van de beweging ten goede komen (zie pagina zes).

### Nijpend

Ook VVS zelf heeft jarenlang de eindjes aan elkaar moeten knopen. Begin jaren negentig was de situatie zo nijpend dat ad hoc stickercampagnes vaak het nodige geld moesten bijeenbrengen om de volgende maand huur te betalen. Nu VVS is overgeheveld van het departement Jeugd naar het ministerie van Onderwijs — en een ruim budget krijgt — zijn dergelijke besommeringen voorbij.

Een vergelijking met de Franstalige tegenhanger van VVS, de Fédération des Etudiants Francophones (Fef) legt een andere spanningslijn bloot. De VVS is geëvolueerd van een ledenvereniging naar



De afgelopen week leverde Student Aid in Leuven meer dan eksotische plaatjes op. Een debat over de etiek en de ecologie van het reizen. Zie pagina 3.  
(foto Ivan Put)

een overkoepeling — overigens een eis van de Leuvense studenten. Een situatie die

voornamelijk voordelen met zich meebrengt. Het enige nadeel volgens VVS-medewerkers is dat de mobilisatiekracht zo goed als afwezig is. Het Fef heeft wel een evenwicht bereikt tussen actie en overleg. Al is de beweging ondertussen weer vleugellam gemaakt. Of de groeipijnen van de Vlaamse studentenoverkoepeling tot zestig jaar beperkt blijven, zal wellicht blijven afhangen van de mate waarin de verschillende Vlaamse studentenoverkoepelingen hun eigen werking kunnen uitdiepen.

Benny Debruyne

## On-line stripfrituur

Vanaf negentien februari heeft Het Besloten Land — de stripwinkel in de Parijssstraat — een unieke samenwerking lopen met Studio Brussel. De strips die wekelijks op Frituur Victoria — elke woensdag tussen twaalf en één te beluisteren — worden besproken, kunnen meteen daarna via de website van Het Besloten Land besteld worden. Een overzicht van de recensies van het afgelopen seizoen laat de bezoeker toe zich een goed beeld te vormen van de interessante strips van het moment. De bezoeker kan alle besproken boeken on-line bestellen.

De Leuvense stripwinkel Het Besloten Land heeft sinds april 1998 een actieve website, een referentiepunt voor de Nederlandstalige strip liefhebber: [www.hbl.be](http://www.hbl.be). Hierop worden activiteiten die in verband staan met de winkel aangekondigd, zoals signeersessies en speciale uitgaven. Daarnaast staan er ook hitlijsten en aankondigingen van nieuwe uitgaves op, per week aangevuld. Ook Franstalige strips en comics van over de plas worden uitvoerig behandeld.

(JP)





# lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail [veto@veto.student.kuleuven.ac.be](mailto:veto@veto.student.kuleuven.ac.be).

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking; de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggeglaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

## Leuvense fietsers

Bij de voorstelling van de verkeersongevalenstatistiek over 1998 kwam de Leuvense hoofdkommissaris van de politie (H. Michiels, nvdr) begin deze maand met grote koppen in de regionale pers. De hoofdteneur van zijn discours bleek voor deze lezers dat "fietsers hun gedrag in het verkeer moeten aanpassen." Op deze manier en in deze kontekst wordt de verantwoordelijkheid voor verkeersongevallen bij de zachte weggebruikers gelegd, en dit door de Leuvense stadsambtenaar die normaal gezien over deze problematiek het hoogste moreel gezag heeft.

Uit een analyse van de cijfers blijkt

helemaal niet dat de fietsers de belangrijkste oorzaak van ongevallen zijn, en zeker niet de belangrijkste schuldige. De wetgever heeft in dit verband trouwens niet zonder reden het beginsel van de objectieve aansprakelijkheid ingevoerd. De kans op lichamelijke schade na een ongeval is voor een zachte weggebruiker veel groter dan voor automobilisten. De Leuvense veiligheidsmonitor geeft daarenboven autoverkeer met onaangepaste snelheden als een belangrijke factor voor onveiligheidsgevoel op.

De nationale staatssecretaris voor Veiligheid Jan Peeters (SP) schrijft in een recente publicatie: "Het imago van de fiets kan echter nog wel een steunje in de rug geven. Fietsen lijkt gevaarlijk voor velen. Daar trachten de verschillende bevoegde overheden iets aan te doen door enerzijds de fietsvriendelijke wegen opnieuw in te richten, en anderzijds door de reglementering aan te passen. (...) Als het fietsbeleid de laatste jaren één ding heeft aangetoond is het wel dat de belangrijke impulsen van de lokale overheden moeten komen. Fietsen is per slot van rekening iets wat men op straat doet, in zijn buurt, in zijn stad." (De Stallingsvrijzer, VSSP, 1999).

Aangepaste infrastructuur is dus de belangrijkste factor om verkeersongevallen te vermijden. Aangepast snelheidsgevoel en belangrijke andere factor. Door met wijd verspreide uitspraken mensen de kans te bieden de oorzaak van ongevallen op de rug van de zachte weggebruiker te schuiven, creëert men een ongepast ekkus voor slecht (auto)verkeersgedrag. Perfecte chauffeurs bestaan waarschijnlijk niet, en tussen elk koren zit er kaf. Het is dus totaal verkeerd één verkeersgroep met alle zonden op te zadelen.

Er rijden in Leuven en de deelgemeenten meer fietsers dan in een gemiddelde Vlaamse stad. Dat is voor ons allemaal een goede zaak, want het maakt onze omgeving meer leefbaar. Wij vragen daarom dat het stadsbestuur een duidelijker stelling inneemt teneinde deze verkeersgroep te bevorderen, zodat haar ambtenaren deze stelling in woorden en daden onderschrijven.

**Koen Kempnaers, voorzitter  
Fietsersbond afdeling regio Leuven**

## Songfestival

In het artikel over het Interfakultair Songfestival (Veto 20) zijn enkele foutjes geslopen. Zo wordt er vermeld dat het Lemmensinstituut derde is geworden, Pedagogie tweede en Farma eerste. Het klopt inderdaad dat het Lemmens derde was en Farma eerste, toch was Ekonomika tweede en niet pedagogie. U had het hier immers over de

prijs van de professionele jury. Pedagogie is tweede geworden bij de publieksjury. Daarbij was opnieuw Farma nummer één en Ekonomika samen met de Sociale Hogeschool derde. Ook was het beste eigen nummer niet van Farma, maar wel van het Lemmens. U kan dit controleren op <http://www.lbk.student.kuleuven.ac.be>. Ik bedoel hier niets slechts mee, en bedankt voor de toffe kommentaar over mijn opsomming.

**Wim Desmyter, derde lic handelsingenieur, namens Ekonomika**

## Geschiedenis, optie Filosofie (1)

Geachte redactie, U besteedt met zorg aandacht aan de argumenten van de studententevengewoonders tegen de invoering van een optie 'Filosofie' binnen de kandidatuur Geschiedenis in Kortrijk. Het zou getuigen van goede journalistiek om ook eens te luisteren naar de argumenten pro. Maar het is zeker slechte journalistiek een schreeuwerige titel boven het artikel te plaatsen die pertinent onjuist is. De KU Leuven treedt helemaal niet het vooringsrapport van Dillemaans met de voeten. Het inrichten van de optie Wijsbegeerte binnen bijvoorbeeld de richting Geschiedenis is zelfs uitdrukkelijk voorzien in het rapport.

**Prof. dr. Carlos Steel,  
dekaan HIW**

## Geschiedenis, optie Filosofie (2)

Met belangstelling heb ik het artikel gelezen in Veto 20 van 15 februari over de nieuwe opleiding 'Geschiedenis, optie Filosofie' aan de Kulak, waarin echter een onnauwkeurigheid en een fout om een rechtzetting vragen.

Eén. De eerste alinea van de lopende tekst wekt ten onrechte de indruk dat vanaf volgend academiejaar de opleiding Geschiedenis in Kortrijk wordt gereduceerd tot een opleiding Geschiedenis-Filosofie. Dat is niet zo. De dit jaar bestaande opleiding Geschiedenis wordt ook onverkort volgende jaren in Kortrijk aangeboden, met inbegrip dus van zes algemeen vormende socio-kulturele vakken en zonder dat er geschrapt wordt in het methoden- en vaardigheidsonderwijs. Alleen wordt het mogelijk, naast deze bestaande opleiding, te kiezen voor een andere, die we noemen 'Kandidatuur geschiedenis, optie Filosofie' en die uitweg biedt naar zowel een licentie Geschiedenis als een licentie Filosofie.

Twee. De wat verder in het artikel gesterkte verklaring van de voorzitter van Kringraad dat de studenten die deze tweede weg volgden uitgesloten worden van bepaalde opties in de licenties, onder meer de socio-ekonomische geschiedenis, is pertinent onjuist. Eksplisiet worden alle opties opgehouden. Zijn konklusie dat deze afgestudeerden dan niet-volwaardige historici zouden zijn, is uitdrukkelijk niet de mening van het departement Geschiedenis.

Dat beschouwt ook deze variant als een volwaardige opleiding.

**Prof. dr. Louis Vos, voorzitter  
departement Geschiedenis KU Leuven**



# buitenbaan

## Deze week niet in Veto:

- Loko roept op om alle Turkse kebabszakken aan te vallen met Koerdische pita's. • Wilfried Martens bijt van zich af • Karel Pinxten zwaait met zijn lijst van gevaarlijke honden • Turkije heeft hier geen problemen mee: bel gewoon de Mossad of de CIA
- KU Leuven stelt nu toch lokalen ter beschikking van Koerden als ze zich inschrijven als student. • Het Leuvense studentenaantal stijgt opnieuw. • Els Witte, rektor van de VUB, vraagt een contingent Koerden voor haar unief • "Julie hadden Öcalan al", antwoordt Oosterlinck. • Vrijzinnigen bezetten Turkse ambassade. • Van Rompuy onderhandelt met Med TV • Julie krijgen een Vlaamse licentie als jullie geen geweld meer propaganderen. • VT4 stap naar het Europees Hof van de Rechten van de Mens.
- Turkije tekent protest aan. • Wij hebben ook militaire rechters die op een Pinxtenlijst staan. • Miet Smet wordt premier in Turkije • Öcalan krijgt Smet-baan: döner kebab verkopen in het eerste frietkot van Turkije. • Opstand in de Turkse gevangenis: vijf zijn niet de VUB. • Volgens Vandembroucke draagt dit bij tot het sociaal beleid van Europa. • Volgens Martens doet zijn eerste plaats dat ook. • Vandembroucke opent kebabaak in Oxford. •



# berichten

## Fietsgraveerakctie

Daar is de lente, daar is de zon... bijna, maar wel tijd voor een fietsgraveerakctie. Tijdens het lunchen in de Alma's organiseert het Sic — Sensibiliserings- en Informatiecentrum — acties ter registratie van fietsen. Als je fiets gemerkt is met je rijksregisternummer, kan hij snel terugbezorgd worden als hij teruggevonden wordt, na een diefstal of foutieve stalling. Je fiets kan ook in andere gemeenten herkend worden. Dinsdagmiddag 2 maart in Alma III Woensdagmiddag 8 maart in Alma II Donderdagmiddag 9 maart in Alma I. Telkens van 11.30 tot 14.30 u. Of om het nog op een andere manier te zeggen: *covgirl, know your horse!*

## Veto zoekt dtp'ers

Het spreekt voor zich dat een blaadje vol-schrijven op zich niet genoeg is. Een ander moet immers geschikt worden tot wat luistert naar de naam lay-out, kant en klaar verpakt in diskettevorm voor de drukker. Veto is dringend op zoek naar computerfreaks die graag hun grafische talenten willen loslaten op het blad. Maar ook computerfreaks-in-wording zijn meer dan welkom, we leggen immers alles uit wat je over desktop publishing — zeg dtp — moet weten. Een gratis cursus zeg maar. Krijg je sensuele impulsen bij het horen van 'QuarkXpress', ook dan is het onze natte droom dat je meehelpt zodat Veto elke week klaarkomt.

## Kunstig opgelet

U beseft het waarschijnlijk niet, maar de schone kunsten wachten op u — en met hen ook de sublieme, lelijke, groteske, burleske, gracieuze en de virtuele kunsten. Ithaka *your guide in vitro sight seeing* zoekt u om op donderdag vier maart een kunstwerk te bewaken, een receptie te verzorgen, te tappen enzovoort. Ook voordien is hulp welkom om een en ander op te bouwen onder het motto: "timmer eens een kunstwerk". Wie alsnog wil meewerken aan het Ithaka-project, moet slechts zijn naam even doorgeven aan Kultuurraad. Dat is op de tweede verdieping van het Stuc bij Gerlinde Snoeck, te bellen naar 23.67.73 of te mailen naar [Gerlinde.Snoeck@stuc.kuleuven.ac.be](mailto:Gerlinde.Snoeck@stuc.kuleuven.ac.be).



# vrije tribune

De vrije tribune kan bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moet vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of e-mail [veto@veto.student.kuleuven.ac.be](mailto:veto@veto.student.kuleuven.ac.be).

De vrije tribune staat open voor iedere persoon of organisatie die met redelijke argumenten een standpunt verdedigt of een gefundeerde mening formuleert. Het standpunt kan vrij aangebracht worden. De Persoon of organisatie is volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor de inhoud en kan slechts één maal per jaar een vrije tribune krijgen. De vrije tribune wordt steeds ondertekend met naam, studiejaar en volledig adres, en is onder geen beding anoniem.

Eventuele reacties op een vrije tribune worden uitsluitend gegeven via lezersbrieven.

De vrije tribune wordt ofwel integraal ofwel niet gepubliceerd en is niet langer dan 7.000 tekens (spaties inbegrepen, wat overeenkomt met ± vier getikte bladzijden met dubbele interlinie). De redactie behoudt zich het recht voor de vrije tribune niet te plaatsen als aan de criteria van redelijke argumentatie, een standpunt en gefundeerd zijn niet strikt voldaan wordt.



# kolofon

**Veto**  
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven  
Tel 016/22 44 38, Fax 016/22 01 03  
Nummer 25, Nummer 22  
22 februari 1999

**Ver. uitg.:** Benny Debruyne  
**Hoofdredektie:** Jeroen Lissens  
**Redaktiesekretaris:** Benny Debruyne  
**Redaktie:** Aernout 'Anand' Beke, Katrien 'Galliamova' Darra, Bart 'Yusupov' De Schrijver, Joost 'Kramnik' Helsen, Sofie 'Judith Polgar' Overstijns  
**Doka:** Dirk 'Topalov' Bernard, Joost 'Yermolinsky' Helsen, David 'Bronstein' Maesen, Ivan 'Ivanchuk' Put, Elfriede 'Cramling' Swinnen, Pieter 'Benjamin' Van der Aa

**Medewerkers:** Dirk 'Gurevich' Bernard, Davy 'Kamski' Coolen, Peter 'Leko' Mangelschots, Herman 'Short' Pauwels, Jeroen 'Piket' Peeters, Elfriede 'Micie' Swinnen, Maarten 'van Wely' van Meer, Diederik 'Timman' Vandendriessche, Ann 'Szoiliani' Van De Moortel, Steven 'Morozevich' Vandervelden

**Cartoons:** Seb  
**Layout en vormgeving:** Katrien 'Xie Yun' Darra, Benny 'Adams' Debruyne, Marie-Anne 'Sziva' Dedeurwaardere Filip 'Kasparov' De Keukeleere, Jeroen 'Hübner' Lissens, Peter 'Svidler' Mangelschots, Sofie 'Szozia Polgar' Overstijns, Herman 'Azmaiparasjvili' Pauwels, Jeroen 'Fischer' Peeters, Ann 'Chiburdanidze' Van De Moortel, Eva 'Zsuzsa Polgar' Wittocx

**Dtp:** Filip 'Deep Blue' De Keukeleere, Ewa 'Chessmaster 3000' Wittocx  
**Spelling:** Jeroen 'Sjrov' Peeters, Filip 'Shaked' De Keukeleere  
**Eindredaktie:** Benny 'Karpov' Debruyne en Jeroen 'Lautier' Peeters  
**Catering:** Bart 'Mobiliser' De Schrijver  
**e-mail:** [veto@veto.student.kuleuven.ac.be](mailto:veto@veto.student.kuleuven.ac.be)  
**Zetwerk en publiciteit**  
Alfaset Leuven (016/22.04.66)  
**Drukkerij:** Artios (Kampenhout)  
**Oplage:** 9000 exemplaren  
**ISSN-nummer:** 0773-5162  
**Redaktievergadering**  
iedere vrijdagmiddag om 16.00 u



# Topless tempels bezoeken als terroristische daad

**T**ijdens de maanden februari en maart palmt Student Aid de Belgische studentensteden weer in rond het thema 'Verantwoord reizen'. Van veertien tot negentien februari was Leuven aan de beurt. Leuven is traditioneel één van de draaischijven van de organisatie en er werd dan ook een drukke agenda afgewerkt. De week ving aan met een debat: 'Toerisme of terrorisme?', een titel die niet mis te verstaan is.

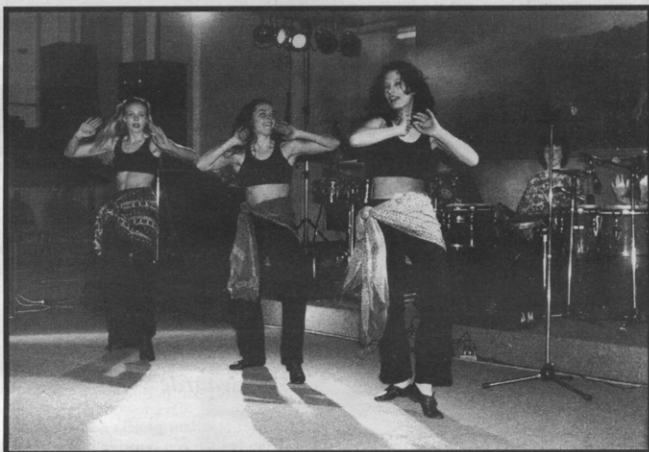
Het debat dat maandagavond in het Maria-Theresia-College plaatsvond, stond dus in het teken van de mogelijkheden en grenzen van (etisch) toerisme. Wie op basis van de titel op de affiche uit was op stoere verhalen over undercover-operaties in Colombiaanse drugkartels of over bomaanslagen in Tel Aviv, kwam echter bedrogen uit. Tenzij men natuurlijk rondslingerend zwerfvuul op Costa Rica of het topless bezoeken van een Hindoe-tempel ook onder de noemer 'terrorisme' wil plaatsen.

De spraakmakende titel was blijkbaar vooral bedoeld om zoveel mogelijk geïnteresseerden te lokken, wat overigens aardig gelukt is, hoewel ongeveer de helft van het opgekomen publiek uit eigen Student Aid-leden bestond. Als moderator was Hans Bruynickx van het Hoger Instituut voor de Arbeid (Hiva) aangesteld, die zijn taak met veel entoesiasme en gedrevenheid vervulde. Minder geslaagd was de samenstelling van het debatterende panel. Ondanks de aanwezigheid van zes sprekers waren er doorgaans slechts drie min of meer tegenstrijdige meningen te horen, namelijk die van het 'traditionele' toerisme, die van het 'alternatieve' toerisme, en de niet door belangen gedragen, overkoepelende visie van professor Filip De Boeck van het departement Antropologie. De traditionele toeristische industrie werd vertegenwoordigd door Veerle De Boeck van Abto (Associatie van de Belgische Touroperators) en Piet Vintevogel van FTI (Federatie Toeristische Industrie). Ed Goris van Pik-Nik-reisbegeleiding en Tina Reunis van Sago (de Studie- en actiegroep voor ontwikkelingsamenwerking) namen het, met de steun van Danny Jacobs van de Bond Beter Leefmilieu, op voor de alternatieve reisleaders.

## Moordend

De oppositie tussen de beide toeristische sectoren werd nog extra in de verf gezet door de schikking van de sprekers aan de debattafel: links van de moderator zat de alternatieve reisector, rechts van hem zaten de stemmen van de touroperators en de toeristische privee-ector. Professor De Boeck zat, zoals hij zelf opmerkte, "duidelijk in de marge". Het vinnige publiek merkte dan ook op dat er in dit debat over toerisme in het Zuiden enkele betrokkenen ontbraken. Zo vroeg een Zuid-Afrikaanse dame zich af of de opinie van de 'autochtone bevolking', waarover men het toch zo vaak had, daadwerkelijk gehoord werd. Een andere toehoorder opperde dat men ook de VVR (Vlaamse Vereniging voor Reisagenten) had moeten uitnodigen, omdat de reisagenten "als enigen de moordende concurrentiedruk van de touroperators aan den lijve ondervinden".

Het debat kwam behoorlijk traag op gang. De moderator ging aanvankelijk gewoon door en liet de sprekers één voor één aan het woord komen. Die luisterden beleefd naar elkaar zonder de opvatting van de ander echt in vraag te durven stellen. Zo werd er een gezamenlijke consensus bereikt over een definitie van 'ekotoerisme' (de vorm van toerisme die tijdens het debat tegenover 'terrorisme' werd geplaatst). Ekologische toerisme was voor alle sprekers gebaseerd op drie componenten: een ecologische (behoud en bescherming



Topless?

(foto Elfriede Swinnen)

van het milieu), een cultureel-sociale (kontakten met en respect voor de lokale bevolking) en een economische (meer inkomsten voor de landen van het Zuiden). Enkel Tina Reunis voegde hier nog aan toe dat de lokale bevolking vaak niet gevraagd heeft om al die toeristen en dat er ook een toerisme moet mogelijk zijn met de instemming van die lokale bevolking.

## Eieren

Professor De Boeck had in het algemeen een negatieve kijk op het fenomeen toerisme, dat "een bedrieglijk romantisch discours hanteert om een kapitalistische

dynamiek te ondersteunen". Ook het duurzame eko-toerisme is volgens hem een "business-gedachte" die terug te voeren valt op het globale kapitalisme. Piet Vintevogel en Veerle De Boeck verdedigden hun organisaties door te stellen dat zij niet verantwoordelijk zijn voor de mentaliteit van de massa-toerist en dat de grote touroperators vaak betere milieu-installaties in de regio mogelijk maken. Ed Goris repliceerde hierop dat die hygiënische verbeteringen enkel de hotels baten en dat de grote reisorganisaties wel invloed kunnen uitoefenen op hun klanten (bijvoorbeeld via brochures). "Bovendien," zo voegde Jacobs hieraan toe, "is er een tijd van kakelen en een tijd van

eieren leggen." Vliegtuigmaatschappijen en touroperators moeten uiteindelijk eens werk maken van een eerlijke prijs voor een eerlijk product. De vliegtuigbrandstof zou niet langer aksijnsvrij mogen zijn en er moeten meer kontrakten met plaatselijke hotels worden afgesloten.

Het debat dreigde dood te bloeden tot de moderator op het lumineuze idee kwam om ook het publiek bij de discussie te betrekken. Zo kregen we toch nog wat van het door de titel beloofde vuurwerk te zien. Vanuit het publiek werd opgemerkt dat er niet werd gesproken over mogelijke oplossingen om de kern van de armoede-problematiek in ontwikkelingslanden weg te werken. Zo is bijvoorbeeld het 'kinderseks-toerisme' een bron van inkomsten in Thailand. De representant van FTI kon hierop enkel antwoorden dat "de plaatselijke ouders vaak schuldig zijn aan die malafide praktijken", maar Tina Reunis stelde dat NGO's zoals Sago proberen om lokale jongeren ondermeer als gids op te nemen in toeristische projecten. Goris trad Reunis bij door te zeggen dat het Westen "niet automatisch de plicht heeft om reizen aan te bieden als de toerist het vraagt". Anderzijds gaf hij toe dat het "vertoeristiseren" van bepaalde gebieden reeds heeft bijgedragen tot het behoud van tempels en schildpaddenstranden. Uiteindelijk werd het debat afgerond met de humoristische noot van de moderator dat we in de toekomst misschien een Zuid-Amerikaanse jungle zullen moeten bezoeken met een handleiding "How To Shit in The Woods".

Diederik Vandendriessche

## Studenten met beurs voor ontwikkelingsland, deel twee

# Schone bleekschetten

**T**en september en oktober 1998 ging Nathalie Maelfait, studente Antropologie, naar Guinee. Twee maanden leefde ze als een echte Afrikaanse: ze woonde in een lemen hut, leerde rijst oogsten en deed intussen antropologisch onderzoek naar de Guinese vrouwen. Voor dit onderzoek in functie van haar einderhandeling kreeg ze een beurs van de Interfakultaire Raad voor Ontwikkelingsamenwerking (Iro).

**Nathalie Maelfait:** «De voorwaarde voor zo'n Iro-beurs is een NGO (niet-gouvernementele organisatie, nvdr) te vinden waarbinnen je je onderzoek kan kaderen. Ik ben altijd al geïnteresseerd geweest in vrouwenproblematiek en vond in Guinee een ngo die bij mijn interesse aansloot. Het ging om een project in twee dorpen waar vrouwen-groepen opgericht zijn. Deze vrouwen worden geholpen zodat ze economisch zelfstandig kunnen functioneren. De NGO begeleidt hen bijvoorbeeld bij het verbouwen van pepers of geeft hen een magazijn om hun oogst te beschermen tegen dieren.»  
**Veto:** Hoe zag je leven in Guinee er concreet uit?

**Nathalie:** «Ik woonde er in een lemen hut met een rieten dak en alleen een tafel en een bed erin. 's Morgens werd ik opgehaald door een tolk, met wie ik naar het dorp ging. In de voormiddag werkten we op het veld, samen met de vrouwen. Tussen drie en vier uur was het warm om zware arbeid te verrichten en interviewde ik de vrouwen. Ze spraken heel open over hun werk, het voedseltekort en hun huwelijk. Maar zij vroegen mij ook uit: met wie ik getrouwd was en hoeveel kinderen ik had. Ze begrepen eerst niet goed dat ik een studente was en dachten dat ik voor de

NGO werkte. Ze vroegen mij zelfs of ik niet voor een waterput kon zorgen. Ik heb hen dan uitgelegd dat ik enkel observeerde.»  
**Veto:** Enkele weken geleden interviewden we een studente Landbouwkunde die naar Ghana is geweest met een Iro-beurs. Zij vertelde dat niet langer enkel NGO's, maar ook privee-bedrijven aan ontwikkelingsamenwerking kunnen doen.  
**Nathalie:** «Daar ben ik het niet helemaal mee eens. Ik vind het net niet juist dat NGO's langzaam aan meer gaan samenwerken met koöperanten — bedrijven en projecten die door blanke mensen geleid

uiteindelijk moeten te het zelf doen.»  
**Veto:** Heb je er leuke mensen leren kennen?  
**Nathalie:** «De mensen die ik heb leren kennen, waren erg verschillend. Ik heb telkens een maand in twee dorpen verbleven. In het eerste dorp woonden voornamelijk handelaars en mensen die aan veeteelt deden. Het waren trotse en gesloten mensen. De vrouwen uit het tweede dorp waren van die tipische, uitbundige Afrikaanse vrouwen. Ik voelde me beter bij de eerste groep omdat het meer een uitdaging was om hen aan de praat te krijgen.»



"Ik heb dan ook een paar huwelijksaanzoeken gekregen"

(foto Ivan Put)

worden. Ik sluit me aan bij wat Jean-Marc Ela zegt. (de Kameroense bevrijdingstheoloog die een eredoktoraat van de KU Leuven kreeg, nvdr). Hij zegt dat we in onze hulp aan de ontwikkelingslanden te weinig rekening houden met de gewoontes en het leven in Afrika. Het is nu eenmaal zo dat in Afrika het economische systeem verschillend is van het onze en daar moet je je ontwikkelingswerk ook op afstemmen. Wij kunnen de Afrikanen wel adviseren over hoe ze het beter kunnen aanpakken, maar

«Omdat ik blank ben, waren de Afrikaanse mannen erg in mij geïnteresseerd. Ik heb dan ook een paar huwelijksaanzoeken gekregen. In Guinee is polygamie heel gewoon. Voor ons is dat heel schokkend, maar die vrouwen hebben er totaal geen probleem mee dat hun man er meerdere vrouwen op nahoudt. Een vrouw erbij betekent immers een extra hulp in het huishouden.»

«Binnen een paar jaar zou ik best wel terug willen naar Guinee. In de eerste plaats om de mensen terug te zien die ik heb achtergelaten, maar ook om er te werken. Alleen ben ik er nog niet helemaal uit hoe je er als blanke aan eerlijke ontwikkelingsamenwerking kunt doen, zonder het respect voor de plaatselijke bevolking uit het oog te verliezen.»

Sofie Overstijns



# Een nieuwe 'Spiegel Historiae'

**Op elf februari werd aan de KU Leuven het Maerlant-centrum officieel geopend. Het centrum wil, via de elektronische publicatie van historische bronnen betreffende de geschiedenis van de Nederlanden, een brug slaan tussen wetenschappelijk onderzoek en de samenleving.**

Het Maerlant-centrum is het resultaat van een samenwerkingsverband tussen de KU Leuven en het departement Architectuur van de Sint-Lucashogeschool Brussel-Gent. In 1997 keurde de Leuvense universiteit een onderwijsgericht onderzoeksproject goed dat als doel had na te gaan in welke mate de hedendaagse informatie- en communicatietechnologie kan worden gebruikt om de kwaliteit van het geschiedsonderwijs te verbeteren. Met geschiedsonderwijs werd in de eerste plaats het 'schoolse onderwijs' bedoeld — het sekondair onderwijs dus. Al vlug werd een 'kompetente en entoesiaste partner' gevonden in het departement Architectuur van de Sint-Lucashogeschool. Er werd vervolgens een concept uitgewerkt waarvan duidelijk werd dat het, mits aanpassingen, ook zijn sporen kon verdienen in het hoger onderwijs en in diverse vormen van 'historisch-kulturele edukatie', zoals musea en bibliotheken. Het opgestarte onderzoek kreeg de naam 'Maerlant-project'.

In de Middeleeuwen was een gedegen intellectuele opleiding het voorrecht van de clerus, die het Latijn als voertaal had. Vanaf de twaalfde eeuw werd die situatie langzaam aan ondergraven: steeds meer maatschappelijke groepen kregen toegang tot de

vruchten van de wetenschappelijke wereld. In dat proces speelde literatuur in de volkstaal een belangrijke rol. In het Middelenlandse taalgebied werd de Vlaamse dichter en didacticus Jacob van Maerlant — die leefde van ongeveer 1220 tot 1300 — een belangrijke pleitbezorger van het in aangepaste vorm toegankelijk maken van de bestaande kennis voor een niet geleerd, maar wel leergierig publiek. Hij legde daarmee de basis voor de volkstalige didactische literatuur in de Lage Landen. Als vertaler en vulgarisator wordt hij een fenomeen van Europees formaat genoemd.

Maar in Maerlants tijd was de verspreiding van teksten slechts mogelijk door het met de hand overschrijven ervan. Er was dan ook sprake van een ware informatierevoluatie wanneer de uitvinding van de boekdrukkunst vanaf het midden van de vijftiende eeuw zorgde voor nieuwe moge-

lijkheden tot wetenschappelijk onderzoek en verspreiding van de kennis die daarmee opgedaan werd. Het hoeft geen betoog dat dit ook voor het onderwijs een belangrijke impuls betekende. De stormachtige opgang van de informatietechnologie in onze eeuw genereert opnieuw zo'n informatierevoluatie. En opnieuw is de impact op onderwijs en onderzoek niet te miskennen. Het kader lijkt daarmee geschapen waarbinnen de eeuwenoude ambities van Maerlant verwezenlijkt kunnen worden. De omvang van het bestaande informatienetwerk houdt echter ook een beperking in: hoe vind je immers je weg in het versnipperde geautomatiseerde landschap dat naast kwaliteit ook heel wat onbruikbare pulp op wereldschaal verspreidt?

## Meerwaarde

Het Maerlant-project gaat voortaan verder binnen een centrum onder dezelfde naam. Met behulp van nieuwe technologieën wil het centrum een brug slaan tussen wetenschappelijk onderzoek en de samenleving. Met name via het internet was al een omvangrijke verzameling van historisch bronnenmateriaal beschikbaar, maar een didactisch kader ontbrak daarbij doorgaans. Deze vaststelling vormde een belangrijk vertrekpunt voor het werk dat het project verricht: het concept beoogt niet in de eerste plaats bij te dragen tot een kwantitatieve informatiemaatschappij. Wat het centrum wel beoogt is het zorg dragen voor de kwaliteit van informatie en de kritische omgang met informatiestromen.

Alle tips van documenten uit alle periodes en alle domeinen van de geschie-

denis van de Nederlanden komen in aanmerking voor het project, dat een elektronische publicatie binnen een website en een cd-rom voorziet van teksten, (ikono-)grafische en kartografische bronnen — schilderijen en kaarten dus — en monumentale bronnen. Deze bronnen worden probleemgericht geanalyseerd, geïnterpreteerd en verklaard. Dat gebeurt, binnen de elektronische leeromgeving van de website of cd-rom, in drie niveaus of lagen. Vertrokken wordt vanaf het beschrijvende niveau, waarop een bron wordt gelezen om te ontdekken wat zij letterlijk zegt, via definities of omschrijvingen. Vervolgens wordt binnen een tweede niveau overgestapt naar het interpreteren van de bron. Hierbinnen wordt de aandacht verbreed naar de ruime historische context van de bron, voor haar standplaats in het verleden. Ten slotte wordt gezocht naar de diepere betekenis van de bron, naar de boodschap achter de tekst of het beeld. In deze laatste fase worden elementen aangereikt die behulpzaam kunnen zijn bij het onttrafen van de zin en betekenis van de bron. In alle fazen kan de gebruiker via talrijke hyperlinks informatie opvragen over hetgeen hij leest of ziet. Zo'n hypertext-omgeving lijkt door zijn vlotte toegankelijkheid alvast een meerwaarde te bieden tegenover de lineaire opbouw van een klassiek handboek.

Met zo'n basisstructuur, zo meent het Maerlant-centrum, kunnen alle bronnen uit het verleden worden gelezen. En daarvan is ook in de praktijk al werk gemaakt. In september vorig jaar begon Sint-Lucas aan een project rond een 'multimediale lezing' van de Sint-Baafskathedraal in Gent. Ook aan de KU Leuven wordt voorlopig vooral gewerkt rond thema's uit de Middeleeuwen, zoals bijvoorbeeld de Gulden-spenselag.

Davy Coolen

Voor meer informatie: Maerlant-centrum, Blijde-Inkomststraat 21/105.38. En natuurlijk ook via <http://coo.arts.kuleuven.ac.be/maerlant>.



## Het Sic deelt ekotopiaboxen uit

# Met Bluebird Airlines per fruitkistje naar Ekotopia

**Praktijk** **Er zijn nog studenten die begaan zijn met het milieu, niet in het minst als er iets te winnen valt. Uit de inzendingen voor de origineelste en leukste tips om te timmeren aan een beter leefmilieu hebben we de beste geselecteerd. Volgende mensen, de vijf winnaars van januari, kunnen hun ekotopiabox komen afhalen bij het Sic (Sensibiliserings- en Informatiecentrum).**

Diana Minten, Shaju Hendrix en Wendy Moons stellen voor, lege eierdoosjes tegen het plafond van je kot te hangen om individuele geluidsvervuiling tegen te gaan. Met een laagje paarse verf moet het geheel er bovendien best origineel uitzien, een beetje psychedelisch. Dat komt van pas als je bovenbuur een hippie is en hele dagen al jingelend gitaar komt spelen onder jouw paarse hemel. Dan zou hij zich wellicht ook kiplekker voelen tussen leeg glasgoed, beschilderd met bonte motieven en voor de gelegenheid hergebruikt als kandelaar, vaas, opbergpot, lenzenhouder of asbak.

Ook voor meer eigentijds design hebben de dames ideeën. Fruitkistjes bijvoorbeeld lenen zich perfect voor het konstrueren van postmoderne boekenrekjes, een bureau, een bed, maar ook van een milieubewuste beeld- en geluidloze televisie. Geen zever, deze boodschappen werden ons gemaald met een computer, gemaakt van een kartonnen doos.

## Perensap

Ook het steentijdperk levert inspiratie — immers, wat met een kartonnen computer aangevangen. Brankaer — een naam die ook al klinkt, of beter kraakt als een fruitkistje — gebruikt bij het 'schrijvend stude-

ren' bovendien ook geen papier, maar een afwisbaar leijsje. Onder de dakpan die hiervoor sneuvelde plaats je een emmer om de regen op te vangen, goed om het toilet mee door te spoelen. Ine Van der Stock neemt diezelfde emmer overigens mee in de douche. Bij het wachten op warm water is het kwestie van het koude water op te vangen. Zoveel is duidelijk, eerst de was, en dan de plas.

Isabel Tuyls stelt tot haar spijt vast dat er in een supermarkt werkelijk niets gekocht kan worden zonder verpakking. Als winkels grote reservoirs van bepaalde dranken zouden aanleggen kon iedereen gewoon met een recipiënt naar eigen keuze gaan bijtanken. Gelijkwaardige principes kunnen toegepast worden op groenten, fruit en vleeswaren. Er zouden veel onnodige plastic en pepschuim verpakkingen en tetrabriks verdrwijnen. Ook broodbeleg

hoeft niet op voorhand verpakt te worden. Neem gewoon je boterhammen als verpakkingsmateriaal mee naar de winkel. Yoghurt en plattekaas kunnen eveneens in grote emmers aangeboden worden. Meteen goed voor een veelvoudig gebruik achteraf: eerst yoghurt eten, dan douchen, tussendoor naar de winkel om whisky, nadien onder het dak tijdens het schrijvend studeren, daarna nog even naar het toilet als de emmer vol is.

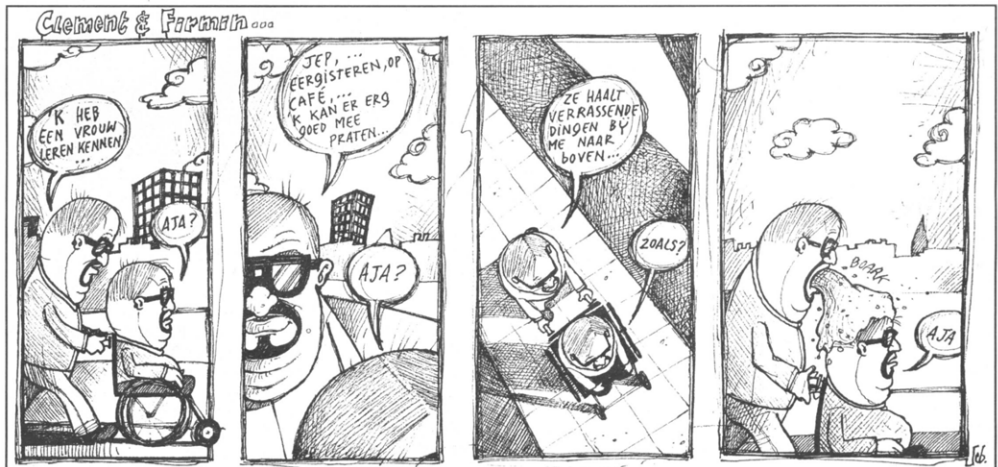
Degeene die bij het studeren toch graag papier gebruikt, kan in de kopiezaak wel even opletten. Els Meyvaert kopieert altijd rektro-verso, zodat het aantal papieren gehalveerd wordt, en daarmee het aantal brossen dat als grondstof dient. Het gekopieerde werk brengt je achteraf in een hergebruikt fruitkistje per fiets naar kot. De meest efficiënte methode blijft natuurlijk geen lessen brossen.

Wie andere tips heeft, kan nog steeds meedingen naar een ekotopiabox. Per maand geven Veto en het Sic er immers vijf weg. In de doos vind je ondermeer rozen-sjampoo, een katoenen tas in designvorm, ekologisch afwasmiddel, zeep, massagemiddel, en oorkaarsen. Maar bijvoorbeeld ook 'State of the world', interessante lektuur met onder meer bijdragen over de klimaatveranderingen, besmettelijke ziektes en de versnelling van de geschiedenis.

De opdracht is simpel: bedenk een eenvoudige milieutip en laat die op welke manier dan ook (per e-mail, brief of in persoon) weten aan het Sic. De origineelste en beste tips worden gepubliceerd in Veto, de bedenkers worden beloofd met een ekotopiabox.

Jeroen Peeters

Het Sic bevindt zich in Alma 2. Tel: 32 30 39. Fax 32 30 15. Mail: [griet.peeraer@dsv.kuleuven.ac.be](mailto:griet.peeraer@dsv.kuleuven.ac.be)





# “Het aantal mogelijke schaakstellingen overstijgt het aantal atomen in het heelal”

**H**et Belgisch kampioenschap min twintig jaar is net halverwege wanneer we ons gesprek hebben met Mathias De Wachter. Mathias is student informatica aan de KU Leuven en schaakt bij TSM in Mechelen, al is hij dit jaar uitgeleend aan eersteklasser C.C. Anderlecht. Als 's lands beste jeugdspeler verdedigt hij voor de tweede keer zijn titel van Belgisch kampioen. Met 4,5 op 5 deelt hij voorlopig de eerste plaats.

**Veto:** Zeker kwa nationale titels kan je zowat beschouwd worden als de succesrijkste Belgische jeugdspeler aller tijden. Waar zie je jezelf nog uitkomen?

**Mathias:** «In de nabije toekomst niet zo ver vrees ik. Ik neem aan dat ik de komende jaren veel minder ga schaken. Het is ook niet altijd even plezant. Neem nu dit toernooi. Dat brengt alleen maar druk met zich mee. Ik heb niets te winnen en alles te verliezen. Iedereen verwacht dat ik win, TSM organiseert het kampioenschap zelfs min of meer om mij naar de titel te lanseren. Als ik niet win, is het heel slecht en als ik win, is het normaal. Iedereen realiseert die derde keer ook heel sterk omdat het dit jaar zo zwak bezet is. Van de top-vijf van de Belgische jeugd ben alleen ik, als titelverdediger, aanwezig. Tijdens mijn studies wil ik me vooral amuseren met schaken en trainen. Als ik er nadien nog echt zin heb, dan heb ik wel de ambitie om ooit eens Fide-meester te worden (de Fide is de internationale schaakbond, pm) en een 2350 elo (de *elo* rating is een rankingstelsel naar prestatie, zoals bij tennis, pm) te halen. Dan behoort je echt bij de Belgische subtop, de twintig besten zeg maar. Maar veel hangt af van de faciliteiten die je werkgever je aanbiedt.»

**Veto:** Voor jou zijn de grote internationale toernooien dus eerder een verademing, weg van de stress.

**Mathias:** «Heel zeker. Ik speel nog altijd graag toernooien in het buitenland. Op een WK zijn de rollen voor mij omgekeerd, daar heb je niets te verliezen omdat België op het internationale vlak niet veel voorstelt. Je kan je als Belg dus wel wat permitteren. Je hebt dan ook een andere manier van spelen, veel relaxter. Je kan al eens over frivoliteiten en spektakulaire zetten gaan nadenken. Op een BK kan je niet altijd de interessante zetten spelen die je zou willen spelen omdat je elk risico moet uitsluiten. Ook de Schaakolympiade meemaken zou wel eens tof zijn. Volgende keer zou ik op basis van mijn internationale elo in aanmerking moeten kunnen komen. De echte Belgische toppers doen er toch niet aan mee, dus daar zijn wel wat plaatsjes vrij.»

## Vijs

**Veto:** Gaat het schaken meer en meer beheerst worden door computers?

**Mathias:** «De computer is nu al in staat om tegen de wereldkampioen te winnen. Ik vind dat daar geen belang moet aan gehecht worden. Ten eerste waren de omstandigheden compleet verkeerd: dag na dag spelen was gewoon te zwaar voor Kasparov. Bovendien is IBM ook niet zo overtuigd van de capaciteiten van Deep Blue, anders zouden ze wel een revanche match toestaan. Ze hebben het hele project verder ontwikkeld tot ze die overwinning beet hadden en dan hebben ze snel alles opgedoekt. Dat is niet toevallig hoor. Dat de computer ooit wereldkampioen zou zijn is totaal belachelijk. Het is alsof je een vorkheftruck aan het WK gewichtheffen zou laten meedoen. De computers hebben een

enorme vooruitgang geboekt en als ze dat blijven doen, zullen ze in de toekomst inderdaad een score van pakweg tachtig procent kunnen halen tegen de wereldkampioen, louter op rekenkapaciteit. Maar er is geen gevaar dat een computer alles tot het einde gaat uitrekenen. Het aantal mogelijke schaakstellingen overstijgt het aantal atomen in het heelal. Dat maakt dat je ook niet gedeprimeerd raakt wanneer je hoort dat de computers zo sterk worden, ze blijven hun beperkingen hebben en je zal nooit zomaar door de computer voorgekauwde varianten kunnen gaan spelen.»

**Veto:** Kunnen computers iets bijdragen aan het schaken?

**Mathias:** «Dat wel, al gaan ze het schaken niet erg veranderen. Ze gaan de evolutie wel versnellen en het eksakte nog meer in het schaken brengen, in eindspelen bijvoorbeeld. Ook ongewone openingsvarianten zullen weerlegd worden door de computer. Niet alleen de processoren worden sneller, ook de algoritmes worden alsmaar verbeterd. Computerschaak is echter niet het nabootsen van het menselijke denken want dat kan toch niet. Een professor in artificiële intelligentie heeft gesteld dat het menselijke denken een parallel proces is, stellingen en patronen herkennen en vergelijken. Terwijl computers serieel denken, de ene variant na de andere. Menselijke denkschema's overplanten werkt alleen voor het beoordelen van een stelling door de computer, voor het zoeken naar goede zetten zijn vooral nieuwsoortige algoritmes nodig. En dat is heel moeilijk want een computer oordeelt volgens algemene vaste principes zoals bijvoorbeeld: een paard in het centrum is goed en aan de rand slecht. Maar in een specifieke situatie zou het wel eens andersom kunnen zijn. Een grootmeester kan dat doorzien maar een computer zou al moeten geherprogrammeerd worden.»

## Topalov

**Veto:** Helpen je studies informatica je bij het schaken of omgekeerd? Moet je intelligent zijn om te schaken?

**Mathias:** «Niet echt. Schaken ontwikkelt wel het rationeel denken en de systematiek, en dat is nuttig bij je studies — zeker in een eksakte richting. Maar omgekeerd is de invloed nihil. Je kan een even goed schaker zijn als je bijvoorbeeld talen studeert.»

«Ik denk niet dat er een verband is tussen schaken en intelligentie. De laatste ronde van het wereldkampioenschap in november speelde ik tegen een Nieuw-Zeelander met duidelijke motorische en mentale stoornissen. Hij kon amper praten en maakte spasische bewegingen maar hij kon wel behoorlijk schaken. Het is wel tipisch dat zo'n idee bij de buitenwereld leeft. De associatie met intelligentie is er wel, al is intelligentie heel moeilijk te definiëren. Niemand zal natuurlijk beweren dat Kasparov niet intelligent is. Maar ik denk dat het gemiddeld verstandelijk nivo van schakers niet zo beduidend hoger ligt dan bij niet-schakers. Men vindt intelligentie en minder intelligente mensen — maar



(foto Pieter Van der Aa)

ook genieën — overal in de maatschappij.»

**Veto:** Dat genialiteit vaak aan waanzin grenst is in het schaken nochtans duidelijk te merken.

**Mathias:** «Dat is wel zo. Het zijn mensen die zeer gefixeerd met hun sport bezig zijn. Als je echt zo goed in iets wil zijn, zeker in zo-iets als schaken, dan ga je voor de rest een beetje je weg kwijtraaken. Er zijn voorbeelden legio. Fischer was zo iemand. Ivantsjoek ook, maar ook bij mij in het team zit er wel iemand met een vijs los.»

**Veto:** Sponsoring wordt ook in het schaken alsmaar belangrijker. Om het schaken in de media te promoten heeft de Fide haar WK aangepast.

**Mathias:** «Op zich zijn alle initiatieven om het schaken voor de media interessanter te maken toe te juichen. Voor de sponsoring zou dat niet slecht zijn. Intrinsiek is schaken echter oninteressant voor niet-schakers. Van een voetbalmatch of een spektakulaire goal kan zelfs de leek nog genieten, maar bij een schaakpartij is dat moeilijker. Zelfs als je de regels kent, weet je bij een WK-match meestal niet wat er nu precies gebeurt. Ook de gespecialiseerde commentaren zijn vaak nog te moeilijk. Aan de andere kant wordt in populariserende tv-programma's de uitleg zo vereenvoudigd dat het belachelijk wordt. Wat het WK betreft: ik ben geen voorstander van het huidige afvallingsstoernooi ter vervanging van de lange cyclus van zonotoernooien en matches. De bureaucraten van de Fide denken dat ze het sneller, afwisselender en dus interessanter maken voor het brede publiek maar een WK-match als Karpov-Kasparov indertijd dat was tien keer spannender dan wat je nu hebt. Alle aandacht ging uit naar zo een duel. Nu heb je wel de sensatie als er een topper vroegtijdig uitgeschakeld wordt, maar dat is alleen een sensatie voor de insiders want wie zegt het daarbuiten wat dat Topalov (een Bulgaar uit de wereld-toptien, pm) uitgeschakeld is. En die insiders zouden veel meer plezier beleven aan het oude systeem van zonotoernooien en tweekampen. De nieuwe WK-cyclus lijkt mij een complete mislukking. Ook wat de toekomst betreft is dit systeem niet eerlijk. Karpov als officiële Fide-wereldkampioen op dit moment, dat is toch een lachertje.»

Peter Mangelschots

## Topsportstatuut schaken

Leuvense studenten die een veelbelovende sportcarrière uitbouwen of reeds een mooi palmares kunnen voorleggen, komen in aanmerking voor het topsportstatuut. Het stelt hen in staat om eksamens te spreiden of taken uit te stellen met het oog op trainingen of wedstrijden. Mathias De Wachter zit in de tweede kandidatuur informatica. Als Belgisch jeugdkampioen schaken vertegenwoordigt hij ons land en onze unie op Europese en wereldkampioenschappen.

**Veto:** Hoe essentieel is voor jou het statuut van topsporter?

**Mathias De Wachter:** «Ik heb daar tot nu toe nog maar weinig gebruik van gemaakt. Alleen voor het schrappen van lessen of het uitstellen van taken. Nu — en ook vorig jaar — bijvoorbeeld valt het Belgisch kampioenschap tijdens de lessen. Die moet ik dan missen. Deze woensdag had ik een verplichte oefenzitting en als ik dan zonder het statuut van topsporter was gaan vragen of ik kon vrijgesteld worden, zouden ze misschien eens goed gelachen hebben. Nu kunnen ze daar eigenlijk weinig problemen rond maken.»

**Veto:** Worden er dan nog steeds scheve gezichten getrokken bij zo'n vraag?

**Mathias:** «Geen idee. Ik vraag dat niet rechtstreeks, ik ga gewoon naar de ombudsman en die regelt alles. Ik maak uit principe ook geen gebruik van de mogelijke eksamen-spreiding. Vorig jaar heb ik wel vóór de deliberatie mijn eksamenresultaten moeten vragen omdat ik geselecteerd was voor het studentenwereldkampioenschap in Rotterdam. Dat WK viel in augustus, dus als ik tweede zit had, moest ik mijn eksamens spreiden en data afspreken met de profen. Na de deliberatie gaan die meestal op vakantie. Daar waren ze erg begripvol voor. Aan de prof van mijn laatste eksamen legde ik de situatie uit en die zei dat ik voor zijn vak gerust mocht zijn. En de ombudsman vertelde me dat er ook voor de andere vakken geen problemen waren. Het is ooit eens gebeurd bij het uitstellen van een taak dat de ombuds het vergat te melden aan de prof, maar toen ik de taak uiteindelijk ging inleveren waren er geen problemen en maakte de prof nog wel een praatje met me over schaken en topsport.»

(pm)



## Korte geschiedenis de Fédération des Etudiants Francophones

## Ontmoediging na de strijd tegen Lebrun

**De Fédération des Etudiants Francophones (Fef) maakt zodanig evolutie door als haar Vlaamse konfrater de Vereniging van Vlaamse Studenten: van een alumni-studentenclub tot een overkoepelende studentenorganisatie die streeft naar democratisering van het onderwijs.**

In 1994 kreeg het Fef veel slagkracht en wist zij studenten massaal te mobiliseren tegen de besparingsplannen in het onderwijs, en werd daardoor een belangrijke gesprekspartner van de Franstalige gemeenschap. Aan het gros van de studenteneisen werd door de overheid echter geen gevolg gegeven. Ontmoediging in de beweging was het resultaat. Vanaf 1998 verkeert het Fef in een dobberend schuitje.

Op het einde van de jaren zestig, werd de Waalse studentenbeweging overkoepeld door de Mouvement Unifié Belge des Etudiants Francophones, Mubef. Het was een ledenvereniging waarbij om het even welke student zich kon aansluiten. De Mubef had net zoals de Studentenvakbond in de Vlaamse universiteitsteden, een radicaal links karakter. Mubef was bijvoorbeeld lid van de Internationale Unie voor Studenten. In het begin van de jaren zeventig transformeerde de Mubef in de Foleb, de Fédération des Organisations Francophones des Etudiants de Belgique. Deze organisatie verenigt voor de eerste keer alle Waalse universitaire centra. De vertegenwoordiging in de overkoepelende organisatie is niet meer gebaseerd op het individuele lidmaatschap: het zijn de lokale studentenraden die de bouwstenen van de Foleb worden.

Even later, in 1979, krijgt de beweging haar definitief naam: Fef, Fédération des Etudiants Francophones. Het Fef behaalde toen een overwinning op minister

van Onderwijs Lebrun die de studiebeurzen wilde vervangen door studietoelagen. Het jaar daarop, keerde het Fef zich tegen het plan van Mark Eyskens (CVP) om de toegang van studenten uit de ontwikkelingslanden tot de universiteit te beperken. De grote mobilisaties maken van het Fef een discussiepartner voor de overheid; de organisatie wordt in 1982 opgenomen in de



Heila, kunde jij geen foto's trekken of wa? 't is bewogen

(foto Pieter Van der Aa)

Franstalige interuniversitaire raad. Bovendien slaagt het Fef erin om de standpunten van de verschillende universiteiten en hogescholen met elkaar te verzoeken.

Tot 1991 huisde het Fef in de gebouwen van de AGL, de overkoepelende studentenorganisatie van Louvain-La-Neuve. In de praktijk werd het voorzitterschap van het Fef waargenomen door personen die naast het voorzitterschap van de AGL vielen. Deze situatie zinde de ULB niet, die dreigde uit de boot te stappen. Daarop

besliste het Fef te verhuizen naar Brussel. De studentenvertegenwoordigers wilden werken waar de beslissingen werden genomen. De verhuis naar Brussel had een sterke invloed op de werking van het Fef: de onderwijsproblematiek werd breder opengetrokken naar andere onderwijsniveaus dan het hoger onderwijs, zoals het lager en het secundair onderwijs. Thema's

zoals studiebeurzen, inschrijvingsgelden en toegang voor vreemdelingen tot het onderwijs blijven centrale topics, maar ook onderwerpen als de lage slaagsijfers in de kandidaturen, en de kwaliteit van het onderwijs doen hun intrede.

### Illusioir

Opmerkelijk is wel dat, parallel met de professionaliseringsbeweging, het Fef steeds minder een massa-organisatie wilde zijn.

Elke raad drijft op de gemandateerde vertegenwoordigers van de fakulteitskringen. In theorie kan het dus niet dat de ene raad zich tegen Supercity uitsprekt, en de andere voor. Om dergelijke overlappings in de toekomst te vermijden willen de raden nu efficiënter informatie uitwisselen. De raden sturen elkaar hun verslagen door en komen om de twee weken samen om toe te lichten waarmee ze bezig zijn. In het geval van overlappings wordt in samenspraak elk geval op zich bekeken, en onderzocht waar het hogere belang ligt.

### Versnelling

Na haar bewogen ontstaansgeschiedenis halverwege de jaren tachtig, heeft Loko de laatste jaren een stabiele en degelijke werking uitgebouwd. De top is als het ware bereikt, het is tijd om een versnelling hoger te schakelen. Grote hinderpaal daarbij is de gebrekkige naambekendheid en de ondoorzichtige structuur van 'Loko', zowel bij haar eigen studenten als bij de overheid en de pers. Op de laatste OAV werd na discussie een aantal vormelijke maatregelen goedgekeurd om daaraan te werken. Het komt erop neer dat bijvoorbeeld in perscontacten, op affiches enzovoort Loko prominenter aanwezig is dan de naam van de eigen raad — totnogtoe was het omgekeerd het geval. In die kontekst past ook de logo-wedstrijd die Loko uitschreef, waarbij studenten en geïnteresseerden een nieuw logo voor Loko mogen ontwerpen. De nota beklenttoont dat het hier om vormelijke richtlijnen gaat, die de thematische differentiatie en dus de autonomie van de raden niet in vraag stelt.

Benny Debruyne

De manifestatie als middel om de politiek onder druk te zetten, vonden velen illusoir. Men ging er in die periode vanuit dat studenten minder mobiliseerbaar waren dan vroeger en men dus naar andere middelen moest grijpen om de studenteneisen kracht bij te zetten: lobbyen bij volksvertegenwoordigers, mediatische optredens in kranten en op tv van Fef-voorzitters, de vorming en specialisatie van een kleine top studentenvertegenwoordigers.

### Smelten

De politiek van onderwijsminister Lebrun noopte evenwel tot een andere tactiek. Om een halt toe te roepen aan Lebrun's plan om de hogescholen samen te smelten en verscheidene richtingen te schrappen, had het Fef meer dan een handvol studenten nodig. Op 13 oktober 1994 ligt de ULB plan. Een week later volgt de eerste nationale betoging van het Fef tegen het plan Lebrun. De staking duurt tot december, maar wordt gebroken door onderhandelingsin de 'assisen van het onderwijs'. Op zoveel mogelijk niveaus probeerde het ministerie van Onderwijs de verschillende actoren in de onderwijssector bij elkaar te brengen, om de problemen letterlijk 'dood' te vergaderen. De Fef-medewerkers kregen 'verantwoordelijkheid' op hun schouders en waren verplicht om in elk overlegorgaan te zeten. Daardoor hadden zij meestal geen tijd meer om nog energie te stoppen in de strijdbeweging.

Gevolg was dat in augustus 1995 de Franstalige Gemeenschap een licht gewijzigd decreet goedkeurde (Lebrun nieuw). Vanaf 27 september 1995 rolt een nieuwe, stakingsgolf door de Franstalige hogescholen, en nu ook door de universiteiten, voor de herfinanciering van het onderwijs. Die stakingen — in Luik kwamen vijftigduizend studenten, scholieren en leerkrachten op straat — werden in november uiteen gedreven door de rijksmacht.

### Officieel

Het strijdjaar 1994 deed de meeste hogescholen en universiteiten in het Fef belanden. Door de oprichting van een algemene vergadering kregen al die leden stemkracht in de organisatie. Fef werd officieel erkend door de Franstalige Gemeenschap en kreeg meer middelen toegestopt waardoor zij professioneler kon werken. Philippe Henry, de voorzitter van Fef in 1995, verklaarde het succes van de studentenmanifestaties door de organisatie van het Fef, gebaseerd op de professionele kernen van de verschillende leden-studentenbewegingen. Dat men ruim kon mobiliseren voor de acties, was daaraan te danken.

Na 1996 waren vele studentenbewegingen ontmoedigd, veel van de bevochten maatregelen waren doorgevoerd of lichtjes afgezwakt. Onder druk van de politiek en bepaalde Franstalige kranten werd ook door het Fef een defaitistisch bilan gemaakt van de strijd tegen de onderwijspolitiek. Bovendien werden er studentenleiders vervolgd door het gerecht waardoor de achterban nog meer werd afgeschrikt om nog op straat te komen. Er ontstonden individuele discussies tussen de Fef-leden. Weldra trokken de UCL en Luik zich terug uit de organisatie. Een recent opgerichte overkoepelende organisatie de Unicof (Union des Etudiants du Communauté Francophone) snoept de lidmaatschap van een flink pak hogescholen van het Fef af. Op dit moment is het vooral de studentenvertegenwoordiging van de ULB die het zwalpende Fef-schuitje nog vooruit roeit.

Bart De Schrijver

Bronnen: Patrick Balcaen, Mouvements étudiants; interview met Jan Franssen, voorzitter VVS 1997-1998.

## Interne koördinatie en eksterne beeldvorming

## Loko komt naar je toe

**Op haar Open Algemene Vergadering (OAV) van vijf februari keurde de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) — die alle Leuvense studenten vertegenwoordigt — een nieuw voorstel goed over haar werking. De twee pijlers van die nota zijn een betere interne koördinatie enerzijds en een sterkere eksterne beeldvorming anderzijds. Vanaf nu horen bijvoorbeeld alle perscontacten van Loko's verschillende geledingen — Kringraad, Kultuurraad, Portulaca, Sociale Raad, Sportraad en Veto — in naam van Loko te gebeuren. De tekst is de voorlopige bekroning van een tendens tot eenmaking die de voorbije twee jaar binnen Loko is begonnen groeien.**

Loko kwam in aanraking met de informatie-eksplosie. In de loop van de jaren tachtig zijn de verschillende geledingen steeds professioneler gaan werken. Vaak was het alle hens aan dek om de sport- en kultuurorganisaties gedegen te organiseren. De studentenvertegenwoordigers van Kringraad en Sociale Raad zagen hoe steeds meer commissies en werkgroepen openbaar werden. Vooral in die instanties die beleidsvoorbereidend werk leveren, is het belangrijk een vertegenwoordiger te hebben. De specialisatie — en bijgevolg het werk — in de raden nam toe, het gemeenschappelijke

doel en uitgangspunt raakte op de achtergrond, men wist vaak zelfs niet waar de anderen mee bezig waren. Een aantal communicatiestoomrassen stelde dit in vraag.

Zo hield Sociale Raad (Sora) dit jaar een actie tegen de Supercity, om te protesteren tegen de studentenfilmkaart, die — naar de geest — de privacy zou schenden, terwijl op hetzelfde moment Kultuurraad (Kura) voor haar kunstencursus Ithaka besloot samen te werken met Supercity. Zo had Sportraad (Spora) enkele jaren geleden Nike nog als sponsor, terwijl de kollega's van Sociale Raad uit etische overwegingen Nike willen boycotten. Het vinden van een evenwicht tussen de verschillende raden binnen de studentenbeweging is al vaker delikaat geweest.

Dat de studenten zich beter verenigen zodat ze met één stem kunnen spreken tegen de academische overheid en zo sterker voor de dag komen met hun standpunten, is altijd het logische uitgangspunt geweest van elke koepelvorming. Daarbij werd vertrokken van een gemeenschappelijk project — de democratisering van het onderwijs en de maatschappij — dat door de raden autonoom werd uitgewerkt. De sport-, cultuur-, onderwijskundige en sociale materies werden over de raden verdeeld, die hun eigen dossierkennis en werking uitbouwden.

Naast het gemeenschappelijke uitgangspunt garanderen de werkingsprincipes de eenheid binnen de studentenke-





De woelige geschiedenis van zestig jaar VVS

## De studentenkoepel met een waterhoofd

**D**e Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS) overkoepelt de verschillende studentenkoepels van de meeste Vlaamse hogescholen en universiteiten. Haar turbulente geschiedenis verraadt de moeilijkheidsgraad van die opgave. Na een overwegend Vlaams-nationalistische bezieling in de negentiende en de eerste helft van deze eeuw, werd na de Tweede Wereldoorlog de 'demokratisering van het onderwijs' het belangrijkste aktiepunt. Van een scharnierorganisatie in de jaren zestig, raakte ze in de jaren zeventig en tachtig evenwel volledig op het achterplan. Met haar zestigste verjaardag lijken de eerste groepspijpen voorbij te zijn. Toch blijft VVS kampen met een steeds terugkerend probleem: de kloof tussen basis en top.

Vanaf de tweede helft van de negentiende eeuw tot de Tweede Wereldoorlog had de Vlaamse studentenbeweging een overwegend Vlaams-nationalistische inslag. Vanuit verschillende drijfveren — zowel emancipatorische als reaktionaire — schaarde de studentenbeweging zich achter de Vlaamse ontvoedingstrijd. Het Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond (KVHV) maakte de voorhoede uit: de organisatie vormde op militante wijze de politieke leiders van de Vlaamse beweging. Als studenten zich dan toch engageerden, was dat eerder op het politieke — Vlaams-nationalistische — terrein. De sociale positie van de studenten was vooral in de tweede helft van de negentiende eeuw tot het interbellum elitair. Op het einde van de negentiende eeuw kostte een studiejaar ten minste duizend frank, op dat moment het volledige jaarloon van de best betaalde arbeiders. De patriarchale universiteit — gekoppeld aan het elitaire klimaat — maakte dat de toenmalige studentenbeweging op enkele cruciale punten zou verschillen van haar opvolgers: zowel op onderwijskundig als sociaal vlak was tot ver in het interbellum haast iedere vorm van sociale studentenaktie niet aan de orde.

### Alumni

Na een overgangperiode 'met horten en stoten' tussen de wereldoorlogen, zou de studentenbeweging van koers veranderen. Al waren er in de jaren dertig reeds aanzetten tot een nieuw studentenlandschap gegeven. Zo groepeerden de studenten van één richting zich vanaf 1930 in 'fakulteitskringen'. Die nieuwe organisaties, voerden naast wetenschappelijke activiteiten ook de verdediging van de beroepsbelangen van de eigen studenten. Tegelijk hielden zij nauw contact met de eigen alumni. Vanaf 1935-1936 kregen de presidia van die kringen een zetel in de verbondsstructuur van het KVHV, in oktober 1936 zorgden zij zelf voor een eigen Interfakultair verbond.

Het is in dit klimaat dat op 17 december 1938 VVS ontstond, als resultaat van overleg tussen het Leuvense KVHV, het Gents Studentenkorps en de Antwerpse Wikings van de St-Ignatiushandelshogeschool. Maar de start werd meteen gefnuikt door de geleidelijke mobilisatie van jongeren voor de Tweede Wereldoorlog. Onmiddellijk na de Duitse inval werd het VVS-sekretariaat te Brussel door de Duitse troepen vernietigd en werden de bezittingen gekonfiskeerd.

Vanaf de eerste dagen na de oorlog tot eind jaren vijftig was VVS niet meer dan een studentikoze vergaderclub voor de verschillende universiteiten in Vlaanderen. Een jaarlijks galabal zorgde voor de nodige inkomsten. Naast de alumniwerking en het

ophalen van herinneringen, stond de prijs van het bier centraal op de discussie-agen-da. Voorzichtig werden wel enkele werkgroepen opgericht die een aantal beperkte thema's rond democratisering en onderwijs behandelden.

### Demokratisering

De koerswijziging van de studentenbeweging richting democratisering vond zijn hun oorzaak in de politieke en economische situatie vlak na de oorlog. Niet alleen was de Vlaamse Beweging nogal gekompro-mitteerd uit de oorlogsjaren gekomen — ook het Leuvense KVHV had op een bepaald moment nogal nadrukkelijk de kant van de kollaboratie gekozen — maar ook in de socio-economische achtergrond van de universiteitsstudenten kwam verandering. Zowel progressieve als conservatieve groepen in de samenleving vonden dat het onderwijs moest gedemocratiseerd worden omwille van de nood aan gekwalificeerd personeel in de groeiende industrie. De toevloed van studenten uit lagere sociale klassen ging dan ook gepaard met nood aan goedkope huisvesting en degelijke studiefinanciering.

Onder impuls van deze factoren tekent zich vanaf de jaren zestig langzaam een nieuwe studentenbeweging af. Op minstens drie nivo's verschilden ze fundamenteel van de studentenbeweging uit de jaren daarvoor. Professor Louis Vos: "Ten eerste was ze niet langer een voorhoede van een bredere 'geinstitutionaliseerde' sociale of nationale beweging, maar maakte ze zich daarvan los en ging een eigen koers varen. Ten tweede stelde ze nieuwe thema's aan de orde die groeiden uit een anti-autoritair utopie en die de bedoeling hadden de bureaucratische en op efficiëntie afgestemde politieke en socio-economische structuren te vervangen door andere, waardoor een levendige gemeenschap zou ontstaan, waar creatieve ont-plooiing van het individu zou kunnen samengaan met sociale rechtvaardigheid. Ten derde ging ze nieuwe vormen van politieke actie introduceren waarin opvallen: de op directe participatie steunende kollektieve besluitvorming en de directe actie gericht op de ontmaskering en afbraak van de gevestigde orde."

### Uitzicht

VVS kon haar aanvankelijk vrij Vlaamsgezinde houding van voor de jaren zestig verzoeken met een op de demokratisering gerichte politiek. De organisatie begon meer slagkracht te krijgen vanaf de wijziging van haar structuur en statuten begin jaren zestig. In augustus 1960 werd de wet gestemd die een subsidiëring van sociale sectoren aan de Belgische universiteiten toelaat. De wet maakte mogelijk dat de erkende 'officiële' studentenorganisaties betoelaagd werden. Voor VVS betekende dat vrij snel uitzicht op eigen lokalen, een sekretariaat, inclusief een vrijgestelde,

In november 1964 gingen in Leuven — met zo'n drieduizend studenten — de eerste serieuze manifestatie door rond demokratisering. De eisenbundel was een mengeling van politieke eisen en groepsbelangen. De leiding van VVS had zich laten inspireren door de werking en de structuur van een vakbond, maar in tegenstelling tot de

klassieke organisaties wilde VVS de 'ideologische grenzen' overstijgen. Jan Bauwens, voorzitter VVS in 1964: "Een groot ideologisch voordeel in die beginperiode was dat VVS zich nooit gelinkt heeft aan een zuil of politieke partij. Dit zou verhinderen wederzijds overleg te plegen en een gezamenlijk blok te vormen. Bovendien zat je met zowel conservatieve, actieve als passieve studenten. Je moet die allemaal een plaats kunnen geven."

Toen al werd VVS gekenmerkt door haar zogenaamde 'waterhoofd', Jan Bauwens: "Slechts een aantal mensen aan de top wisten waarover het ging. De massa studenten was wel vertegenwoordigd, maar ze waren er zich meestal niet van bewust. Bovendien was er een slechte werking in

werkte VVS samen met een organisatie die een radikale syndikale koers voer, terwijl ze aan de andere kant haar algemeen vertegenwoordigend karakter wilde behouden. Door haar akties had SVB intussen mede-beheer gekregen in de sociale sektor van de universiteit en kregen studenten ook toegang tot de academische beleidsorganen. De academische overheid verwachtte van SVB toen een participatieve houding. SVB koos evenwel voor de contestatie en de breed-maatschappelijke taak van de studenten. Tekenend is dat de organisatie in 1970 haar naam veranderde in Marxistisch-Leninistische Beweging, de studentenleug van de toenmalige Alle Macht Aan De Arbeiders (Amada).

De interne tegenstellingen tussen aller-



de uniëts: de lokale overkoepelende studentenkorpsen bepaalden wie in VVS zetelde. Om aan dit 'doorstromingsprobleem' te verhelpen deed VVS een poging om die korpsen om te toveren in de Leuvense, Gentse of Antwerpse VVS. Lokale belangen hebben dit gefnuikt. Vanaf 1966 was de interesse van de studenten voor VVS trouwens niet zo overdreven groot. De activiteiten rond 'Leuven Vlaams' staken van wal en men dacht meer aan de aankoop van plakaten en rotte tomaten dan aan een overkoepelende structuur."

### Doopvont

Vanaf 1964 maakte het overgrote deel van de studentenbeweging een radikale zwenking naar links. Voor het eerst werd binnen KVHV-middens gesproken over de solidariteit tussen studenten en arbeiders en de emancipatie van arbeiderskinderen. Het protest werd vertaald in akties en betogingen. Na onenigheid binnen het KVHV voelden leidende figuren als Paul Goossens, Ludo Martens en Walter De Boek de nood aan een nieuwe centrale organisatie om de akties te koördineren. In 1967 werd de Studentenvakbond (SVB) boven het doopvont gehouden — de naam verraadt al haar syndikalistische inslag. Groepen studenten die een kijk gingen nemen in fabrieken, of een Alma die volliep om naar arbeiders-speeches te luisteren, het was aan de orde van de dag.

Tussen VVS en SVB ontstond een intense samenwerking. SVB was voorlopig een goede remedie voor het waterhoofd-probleem van VVS: bood de structuur en het overlegkader. SVB zorgde voor de bewustmaking in de universiteitskringen en mobiliseerde de studenten om tot actie over te gaan. Er ontstond evenwel een schizofrene situatie: langs de ene kant

lei linkse bewegingen die VVS probeerden te domineren, zorgde ervoor dat de organisatie in een complete letargie verviel. VVS had enkel nog aanhang in Gent en Brussel. De Leuvense studenten trokken zich in 1979 om twee redenen uit VVS terug. Ten eerste druide het model van VVS als 'ledenvereniging' in tegen het vertegenwoordigingsstelsel dat de Algemene Studentenraad — de voorloper van Loko — voor ogen had en nog steeds heeft. Een vertegenwoordiging van studenten op elk niveau — dus ook nationaal vlak — moet voeling hebben met de studentengemeenschap. Bij een ledenvereniging is die voeling met de achterban er niet. Studentenorganisaties of kringen en niet individuele studenten hoorden de basis te vormen voor een overkoepeling. Ten tweede werd VVS jaarlijks verkozen uit verschillende vrije verenigingen. Het gevaar bestond dan dat naargelang de strekking die binnen die vrije verenigingen domineert, het politieke programma van VVS wisselt. Zo was Leuven niet akkoord met de wijze waarop de toenmalige trotskistische strekking — toen de kweekvijver van de SP — in VVS lobbyde bij de SP en men zeer geneigd was tot mede-beheer met de politici. Deze houding had een weerslag op de werking van VVS. Er werd niet meer op een 'princiële' basis gediscussieerd en men verviel dikwijls in technische detailkwesties. Het resultaat was dat men zich in de praktijk uitsluitend met de zuivere onderwijsmaterie bezighield.

Eenzelfde evolutie was vanaf eind jaren tachtig ook waar te nemen bij Loko. Walter Pauli noemt het een "drang naar formalisme, konstruktivisme en representativisme". Wegens het ontbreken of uit de weg gaan van een algemeen maatschappelijk kader, is de hoogste waarde binnen de studentenbeweging dan niet meer het 'politically correct' zijn van een standpunt,



## VVS en de 'Leuvense arrogantie'

## Over een haat-liefde-verhouding

**Ussen de Leuvense studenten-beweging en haar nationale koepel botert het niet altijd. Jaren geleden stapte de Leuvense Overkoepelende Kring-organisatie (Loko) uit de VVS en richtte haar eigen koepel op: de Vlaamse Universiteits-studenten (Vlus), die echter na enkele jaren werd opgeheven. Onlangs vroeg Loko zich voor de achtentertigste maal af of het niet beter zou zijn om uit VVS te stappen. Een blik achter de schermen van een soap-serie.**

De vertegenwoordigers van de Leuvense universiteitsstudenten zetelen in twee VVS-organen, namelijk de Nationale Algemene Vergadering (NAV) en de Universiteitscentrale (UC). Door het groot aantal studenten dat zij vertegenwoordigt, heeft Loko in beide organen vier stemmen, die gelijk verdeeld worden onder haar geleidingen Kringraad en Sociale Raad. Met deze stemmen beheerste Loko twee jaar geleden nog de NAV en de UC. In 1996 kwam de Universiteit Gent terug. Leuven verloor toen de strijd om het voorzitterschap. Vanaf dit jaar zijn ook de hogescholen massaal terug van de partij. Drie weken geleden verloor Loko nog maar eens, toen Frederik, student aan de hogeschool Ehsal, tegen de Leuvense wil in als enige kandidaat tot voorzitter werd verkozen.

## Genoeg

Voor Loko was daarmee de maat vol. Prompt uitten haar vertegenwoordigers hun frustratie op de Gemeenschappelijke Vergadering van Sociale Raad en Kringraad (GAV). De GAV besloot na een lange discussie dat Loko niet uit de VVS zou stappen maar kwam tot de volgende conclusie: "Wij zullen liefelijk aanwezig zijn en geen inhoud bijbrengen. Wij brengen ons eigen standpunt naar buiten zonder met de VVS rekening te moeten houden." Het eerste deel gaat over de zogenaamde aanwezigheidspolitiek. Poi Verwilt, voorzitter van Kringraad, heeft hier al een eigen interpretatie aan gegeven: als andere secties telefoneren voor informatie of Leuvense standpunten, worden ze steevast doorverwezen naar het VVS-kantoor in Brussel. Dit lijkt op het eerste zicht vrij normaal, ware het niet dat het een publiek geheim is dat het VVS-kantoor al jaren kwa informatie-doorstroming minder goed draait dan dat van Loko.

Loko zal ook zijn eigen standpunt naar buiten brengen zonder met de Vlaamse koepel rekening te houden. Dit is een gevolg van de besprekingen rond het voortgangsrapport-Dilemmans. Leuven speelde snel op de bal, maar wachtte met haar standpunt naar buiten te brengen. Zo kon-

## vervolg van p. 8

maar het representatief zijn. Een gevolg hiervan is dat Loko gemakkelijker vervalt in een situatie met meerderheid en minderheden. Pauli: "De meeste controverses draaien dan ook rond een of andere korporatistische eis: dat kan ook moeilijk anders indien niet vertrokken wordt vanuit een gemeenschappelijk politiek project. Tegelijk wordt vaak afgestapt van het principe demokratisering van het onderwijs binnen een democratische maatschappij. Het tweede lid van dit begrip valt haast altijd weg, het eerste verwordt vaak tot pure retoriek." Aan de verregaande 'waterhoofdstructuur' van VVS was dan ook inherent een drang naar formalisme verbonden.

Nadat ASR in 1979 VVS had gelaten voor wat het was, ging het — zonder veel

den de Vlaamse studenten met één standpunt naar buiten komen. Dit gebeurde enerzijds al veel te laat, zodat de studenten de discussie in de pers gedeeltelijk aan hun neus voorbij zagen gaan. Daarnaast kregen de studenten van de Vrije Universiteit Brus-

voldoen, anders dreigde Loko eruit te stappen. Bij de evaluatie bleek de Vlaamse koepel inhoudelijk amper te werken, zodat de criteria niet meer konden gebruikt worden. De VVS maakte op twee jaren door, met een grote inspraak van Leuven, maar



*Ik verzamel koffiepoten sinds mijn tien jaar*

*(foto Pieter Van der Aa)*

sel (VUB) drie weken geleden de toelating om met hun minderheidsstandpunt naar buiten te treden. Hiermee is het lange wachten natuurlijk voor niets geweest.

## Luchtkastelen

Deze discussie is eigenlijk oude koek. Drie jaar geleden stelde Leuven zes criteria op waar de VVS het jaar daarop aan moest

sukses — haar eigen overkoepelende initiatieven uitproberen, terwijl ASR — ondertussen omgevoerd tot Loko — de Vlaamse Studentenfederatie (VSF) oprichtte. VSF bleef evenwel een spookorganisatie: alleen Loko stak energie in dit project. Pas vanaf begin jaren negentig vertoonde Loko opnieuw interesse in VVS (zie artikel op pagina 9) en lijkt VVS heel traag haar werking uit te diepen.

**Bart De Schrijver**

*Veel van de informatie is gehaald uit interviews met Jan Bauwens, directeur Algemeen Beheer KU Leuven (voorzitter VVS in 1964); Ludo Martens, voorzitter PvdA (studentenleider in 1968 en betrokken in VVS-werking); Julien Van Geertson (vrijgestelde VVS); Walter Pauli, journalist bij De Morgen.*

pak, zoals in de discussies rond het toelatingsexamen Geneeskunde en Tandheelkunde, en het voortgangsrapport-Dilemmans.

Toch is er meer: men kan zich afvragen wie Leuven uitzendt om haar studenten in de VVS te vertegenwoordigen. Vanuit Sociale Raad zijn dit meestal de voorzitter en de vrijgestelden. Binnen Kringraad is VVS een aparte burefunctie. Door gebrek aan vrijwilligers stuurt ze echter dezelfde mensen als haar zustergeleding. Meestal gaat het om personen die binnen hun eigen organisatie over vrij veel macht beschikken, zodat het niet verwonderlijk is dat zij moeilijk aarden in een positie van gewoon vergaderlid. Een VVS-vertegenwoordiger verdedigt echter niet alleen de belangen van Leuven in VVS, maar ook omgekeerd.

Daarnaast brengt Leuven weinig geduld op voor de andere secties. Die hebben vaak niet dezelfde werking of visie op studentenvertegenwoordiging als Loko. Zo beschikken de Gentse vertegenwoordigers over een 'imperatief mandaat', waardoor ze geen verantwoording verschuldigd zijn aan hun achterban. De VVS moet echter wel geduld opbrengen, als Leuven haar studenten wil raadplegen. Tenslotte moet Leuven zeker niet menen dat ze niets te zeggen heeft. Door haar sterke inhoudelijke werking baseert de VVS zich vaak noodgedwongen op Leuven. Hiervan wordt soms afgeweken, maar dat zijn nu eenmaal de gevolgen van democratie. Het 'juiste' voorstel wordt immers niet altijd aanvaard. Door in die gevallen wild om zich heen te beginnen slaan, draagt Leuven al jaren de naam arrogant te zijn. Misschien moet Leuven wat meer vrijwilligers naar de Raad van Beheer (RVB) van VVS sturen. Een goed ingewerkte student met leider-ambities kiest nu immers niet voor een voorzitterschap van VVS, maar dat van Kringraad en Sociale Raad. De gevolgen hiervan zijn, zou op zijn minst een meer realistische samenwerking mogelijk maken.

Hoe moet het nu verder? Door haar werking in VVS op een laag pitje te zetten, snijdt Loko in eigen vlees. Zij heeft immers belang bij een goed draaiende nationale koepel, ook al moet zij daarbij een deel van haar macht inleveren. VVS-gedetacheerde Alex Polfliet heeft op de laatste UC aangekondigd dat er meer beslist zal worden op de UC en de Hogeschoolcentrale (HC), in plaats van op de NAV. Dit was één van de zes Loko-criteria: de NAV zou een louter subsidiaire bevoegdheid mogen hebben. Of het konflikt hiermee is opgelost, blijft de vraag. Het heeft nu immers duidelijk persoonlijke proporties aangenomen.

**Herman Pauwels**

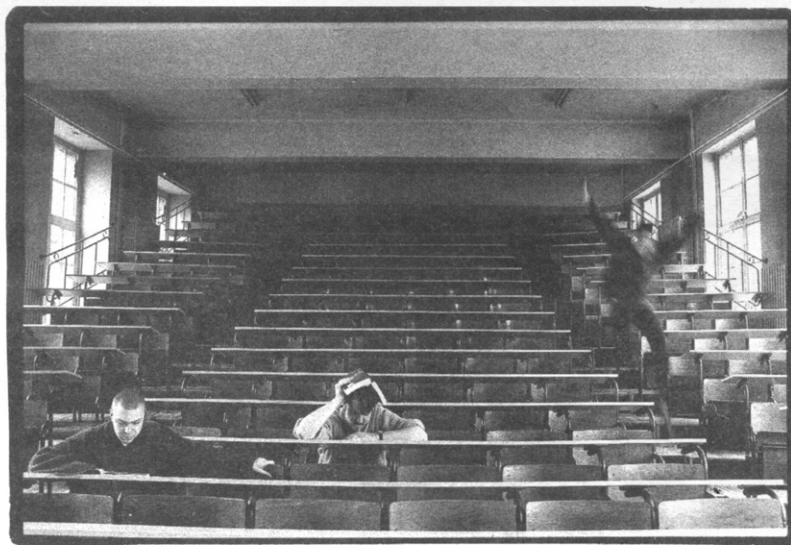
**Pumpkin Records**

Tiensestraat 20  
3000 Leuven  
Tel 016/20 44 85 Fax  
Open 13u00 - 18u30  
Gesloten zon - en Donderdag

**IMPORT-SPECIALZAAK  
UNIEKE SFEER & LAGE PRIJZEN**

Vlaamse studentenbeweging per stad belicht

## Studentenbewegingstructuur-ruutketuut



De student zit niet stil. Mobiliseren, beweging! Geef acht!

(foto Pieter Van der Aa)

**I**e verschillende studentenbewegingen in de Vlaamse universiteitsteden hebben zich elk op hun manier ontwikkeld. De vele verschillen in de structuren — ondermeer bepaald door de omvang van de werkingsmiddelen — zorgen ervoor dat de samenwerking binnen de schoot van de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) niet altijd vanzelfsprekend is. Een overzicht.

**Antwerpen:** ASK, Stuw en Unifac

Naast de studentenbeweging aan de hogescholen is de Antwerpse studentenbeweging verdeeld over de drie universiteiten die de sinjorenstad rijk is. Elke universiteit heeft een soort overkoepelende beweging, maar het is niet statutair bepaald dat daar ook vertegenwoordigers van elke richting inzitten, al proberen de drie koepels wel telkens de hele universiteit te bestrijken. Aan het Rijks Universitair Centrum Antwerpen (RUCA) is dat het ASK of Antwerpse StudentenKorps, dat de ASK-snelkrant uitgeeft. De studentenkoepel aan de Universitaire Instelling Antwerpen heet Stuw en heeft De Gans als spreekbuis. En tenslotte is er nog Unifac, de koepel aan de Universitaire Faculteiten Sint Ignatius Antwerpen (Ufsia).

Maar er is meer: in de zijlijn van de op til zijnde toenadering tussen de drie Antwerpse universiteiten — zo zijn de faculteiten Wiskunde en Geneeskunde van RUCA en UIA al samengesmolten — werd door de drie academische overheden al de *Kommissie Studentgerichte Diensten* (KSD) opgericht. Vanuit de sociale sector aan de universiteiten zelf wordt op die manier een aanzet gegeven tot één grote overkoepeling die dan alle Antwerpse universiteitstudenten kan gaan vertegenwoordigen. Dat de Antwerpse studentenbeweging het al eens moeilijk kan hebben met het vinden van voldoende studenten om de werking vlot te laten verlopen, kan er mee te maken hebben dat studenten in Antwerpen — net als in Kortrijk — voor heel wat richtingen enkel de kandidatuursjaren kunnen volgen, jaren waarin de studiedruk traditioneel groter is, en er minder ruimte voor andere vormen van engagement overblijft.

**Brussel:** BSG

De studenten van de Vrije universiteit Brussel (VUB) worden vertegenwoordigd door het Brussels Studentengenoepschap (BSG). Deze organisatie overkoepelt alle kringen en wordt rechtstreeks door de

studenten verkozen. Ze houdt zich vooral bezig met de sociale sector. Vanuit het BSG worden vertegenwoordigers naar de VVS gestuurd. Het BSG vindt de VVS zeer belangrijk, maar kampt met het probleem dat ze geen studenten vindt die interesse of tijd hebben om zich ermee bezig te houden. Vroeger was dit wel eens anders; toen bekleedde een Brusselse universiteitstudent wel eens het voorzitterschap van de VVS. Volgens BSG-ondervoorzitter Stijn Peeters funktioneerde VVS niet altijd zoals zijn organisatie wil, waarmee hij verwijst naar de moeilijk te verzoenen standpunten van de sekties rond het voortgangsrapport-Dillemans. Hij steekt echter ook de hand in eigen boezem door erop te wijzen dat het BSG zich de laatste jaren te veel geconcentreerd heeft op de kringvertegenwoordiging.

**Diepenbeek:** Scoco

De Studentenkoördinatiekommissie (Scoco) verdedigt de belangen van de studenten van het Limburgs Universitair Centrum (LUC) te Diepenbeek. Deze organisatie bestaat al vierentwintig jaar en fungeert als een presidium, dat bestaat uit alle studentenvertegenwoordigers. Volgens voorzitter Dirk Fonteyn gebeurt dit nog vrij amateuristisch. Eén persoon houdt zich bezig met de VVS, namelijk Jan Boven. Volgens hem hebben de LUC-studenten amper een traditie om deel te nemen aan de VVS. Slechts tien mensen zouden weten wat het is. Hijzelf heeft positieve ervaringen met de VVS en vindt het belangrijk dat ook een kleine universiteit vertegenwoordigd is.

**Kortrijk**

De KU Leuven Afdeling Kortrijk (Kulak) heeft een algemeen overkoepelend presidium voor de hele campus. Een situatie die is ingegeven uit praktische overwegingen, gezien alle richtingen samen voor ongeveer achthonderd studenten zorgen — minder dus dan een grote Leuvense kring. Bovendien is het aan de Kulak nog moeilijker dan op andere uniëts om voor continuïteit te zorgen, gezien alleen de kandidaturen worden aangeboden. Het Kortrijkse presidium neigt vaak meer naar een kring dan naar een overkoepeling. Zij staat in voor de studentendoop, de vierentwintigjarige sporten voor een goed doel, fuiven enzovoort. Een vertegenwoordiger in VVS heeft de Kulak niet, en dat is eigenlijk niet nodig. Omdat de Kulak een deel is van de KU Leuven, zorgt de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) daarvoor.

**Gent:** GSR

De Gentse Studentenraad (GSR) bevindt zich in een scharnierperiode. Dit academiejaar luide een herstructurering in waarbij de Gentse studenten zich organiseren op een manier die dichterbij de Leuvense studentenbeweging.

In Gent werkt men met rechtstreekse studentenvertegenwoordigers, niet met een getrappt systeem zoals in Leuven. Kandidaten stellen zich voor in het Gentse studentenblad Schamper — dat volledig autonoom is van de GSR — en voeren een bescheiden affichecampagne. Eenmaal verkozen — om de twee jaar zijn er verkiezingen — zetelen ze in eigen naam in de fakulteitsraden, in de Raad van Bestuur en het Bestuurskollege — de hoogste beslissingsorganen van de Universiteit Gent — en in de Sociale Raad. De Sociale Raad is een adviserend orgaan voor de Raad van Bestuur en bestaat voor de helft uit studenten. Het grote probleem met die structuur is, dat er geen sterke band is tussen de studentenvertegenwoordigers en de studenten.

Om die kloof te dichten is vorig jaar een parallelle structuur opgericht: de Gentse Studentraad (GSR). Vrijgestelde Tom De

Decker: "Vorig jaar was er een sterke lichte studentenvertegenwoordigers, die de dingen kon doen bewegen. De GSR is een overlegorgaan dat iedereen verzamelt die met studentenvertegenwoordiging bezig is. Pas dan kun je een beleid voeren." De GSR wordt bevolkt door studenten uit de Fakultaire Studentenraden (FSR's). Die Fakultaire Studentenraden zijn pas dit jaar opgericht. Naast de rechtstreeks verkozen vertegenwoordigers voor elke faculteit, kan elke student die zich wil engageren in die raad opgenomen worden — aparte verkiezingen voor de FSR's zijn er dus niet. De GSR is tot op heden nog niet officieel erkend door de Gentse academische overheid. "Er zijn ook nog geen echte pogingen daartoe ondernomen. Dit is nog maar het tweede jaar van de GSR, de nieuwe structuren moeten nog goed in werking treden. Die erkenning is uiteindelijk wel de bedoeling," aldus De Decker. Een groot verschil met Leuven is de ontoereikende financiering. De vertegenwoordigers in de Raad van Bestuur krijgen een budget van slechts tweehonderdduizend frank per jaar, en een halftijdse vrijgestelde ter ondersteuning van hun werking.

Gevraagd naar de relatie met de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS), antwoordt Tom De Decker dat "de GSR zeker het belang van VVS inziet. Er zijn evenwel te weinig mensen die genoeg geëngageerd zijn. Het werk komt daardoor op dezelfde mensen terecht, en dan moet je keuzes maken."

Benny Debruyne  
Jeroen Lissens  
Herman Pauwels



## kruiswoord

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

**Horizontaal** — 1 Houten raamwerk — Engelse stad 2 Bloem — Muzieknoet — Hechtmiddel 3 Lijkbus — Koker, omhulsel — Bazige vrouw 4 Smaragd 5 Muzieknoet — Europeaan — Street 6 Grond bij een boerenwoning — Zwart zoogdier — Vrouwelijk dier 7 Familielid — Lichaamsvocht — Nomen nescio 8 Lange, eentonige opsomming 9 Dreuemes — Metselspecie — Love 10 Looftboom — Buitenaards wezen — Insecteneter 11 Moeder die van smart versteende — Hert.

**Vertikaal** — 1 Plantrijke plaats 2 Lichaamsdeel — Vreemde munt — Bolleboos 3 Begrensde gebied — Hevig, sterk — Europese rivier 4 Vaste stof — Muzieknoet — Fris en gezond 5 Woonplaats, vaderland — Deel van een trap 6 Vervangmiddel 7 Kleur — Wapen 8 Groente — Chinese afstandsmaat — Lengtemaat 9 Lengtemaat — Deel van een huis — Echtenoot 10 Waterkering — Geladen deeltje — Dierenverblijf 11 Vergoeding voor morele schade.

Door Filip De Keukeleere



'De Broers Geboers' maken Stuc onveilig

# "Riskeert het u niet van te lachen"

**I**van van ontspannend toneel houdt, moet deze week alleszins een avondje vrijmaken voor 'De broers Geboers', de jongste produktie van teaterauteur Arne Sierens, in een regie van Johan Dehollander. Men kan zich verwachten aan een plezierig stuk, zij het met een meer dan tragische ondertoon.

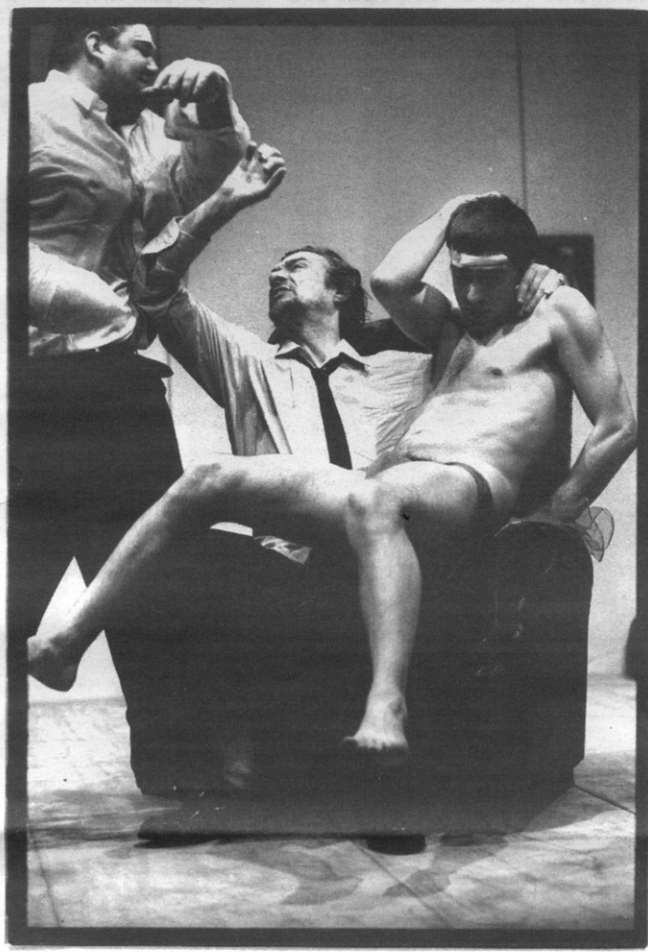
Teater en realiteit zijn als broer en zus; zonder elkaar kunnen ze niet, en toch leven ze voortdurend op gespannen voet. Al kan teater niet bestaan zonder realiteit, zij is er heer en meester over. Dat toneel niet enkel flirt met het echte leven, maar haar ook volkomen au sérieux kan nemen is de jongste jaren alleszins bewezen met het werk van Arne Sierens. Deze meester van het realisme gaat met zijn intellectueel volksteater op zoek naar een soort authenticiteit die komaf maakt met postmoderne franjes. Wellicht zou Sierens het liefst een brok onbewerkte dagdagelijkse werkelijkheid op een podium plaatsen, te oordelen naar het wegblijven van elke vorm van estetik bij 'De Broers Geboers'.

Inspiratie voor zijn stukken vindt Arne Sierens in de Brugse poort, een verpauperde Gentse arbeidersbuurt waar de realiteit je als een klap in het gezicht slaat — de auteur komt er trouwens zelf vandaan. Sierens's teater moet wellicht niet geïntroduceerd worden. 'Moeder en kind' — te zien in Leuven op Klapstuk 95 — was een aanloop voor 'Bernadette', het succesverhaal met de botsautootjes van Lourdes, dat momenteel zelfs verfilmd wordt. Na die dubbele samenwerking met choreograaf Alain Platel — wat het bijzonder dansante karakter van die produkties verklaart — keert Sierens met 'De broers Geboers' terug naar het teater 'pur sang', en dat doet hij voor deze produktie in samenwerking met regisseur Johan Dehollander.

'De broers Geboers' is een rechtlijnig familieverhaal, weliswaar voorzien van de nodige haakjes. We zien een kast, een tafel, een zetel; de huiskamer van de familie Geboers. Al is familie een te groot woord

voor de gegeven omstandigheden. Marnix Geboers (akteur Wim Opbrouck) is na zes

maanden ontslagen uit de gevangenis en krijgt bij zijn thuiskomst gelijk het dekse



"De Broers Geboers zullen u eens komen arrangeren en al de rest erbij"

op de neus; hij treft zijn broer Ivan (rol van Wim Willaert) aan, die zijn studie fotografie staakte en getooid met een felrode jurk en dito pruik op tafel staat te swingen. Moeder blijkt opgenomen in het ziekenhuis, een ramde het ouderlijk huis in, en even later duikt pa Noël, na twaalf jaar geleden met de noorderzon te zijn verdwenen, weer op om over zijn 'remorque' te zagen. Tot overmaat van ramp — een ongeluk komt nooit alleen lijkt wel het motto van de voorstelling — is Marnix's ex-vrouw Carine er vandoor met een nieuwe vent. Marnix besluit prive-detective te worden om zo zijn rivaal een hak te kunnen zetten. En om het plaatje compleet te maken komt broer Ivan aanzetten met een Rus die komt inwonen, maar verlied op hem blijkt te zijn. Uiteindelijk raken de broers hopeloos met elkaar in de clinch.

## Gevangenis

Sierens destilleerde het skript voor 'De Broers Geboers' uit interviews met 'De bened van de Kat', een kliek die in zijn jeugd met haar moto's Gent onveilig maakte, en waarvan de leden intussen vijftig en ouder zijn. Dat materiaal werd in een definitieve vorm gegoten voor de aanvang van de repetities. Toen 'Bernadette' gemaakt werd, gebruikten Sierens en Platel een heel andere werkwijze. Bij de eerste repetitie wisten ze slechts dat het stuk over Bernadette Soubirous zou gaan, verder niets — wat geenszins betekent dat 'De Broers Geboers' minder onbevangen zou zijn. De tekst is ongekunsteld, recht door, zonder franjes, en plat. Sierens balanseert hier op een haarfijne grens tussen het 'intelligente' drama en het amateuristische revuetooneel. Maar de kwaliteit van de tekst, en vooral de scherpe manier waarop de acteurs ermee omgaan, toont dat Sierens weet waarmee hij bezig is. 'De Broers Geboers' overtreft 'Bernadette' zeker niet, maar is wel een waardige opvolger. Sierens blijft een voortreffelijk koorddanser.

Katrien Darras

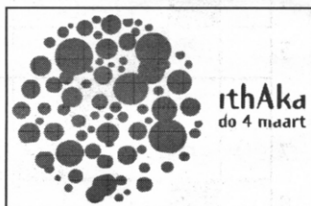
Voor 'De Broers Geboers' zijn opnieuw kaarten te verkrijgen aan 200/250/300/350. De voorstelling gaat door op 24, 25 en 26 februari in de sympathieke Brandweerkazerne aan de Vaart, telkens om 20.30 u. Reservatie op het Stuc-ontheat, 016/20.81.33.

## Ithaka in Vitro plaatst kamera's in Diestsestraat

# Toch met weerhaakjes

**I**nderdag vier maart is er weer Ithaka, het parcours rond hedendaagse beeldende kunst dat voor het zevende jaar op rij wordt georganiseerd door de Kultuurraad der Leuvense studenten — een geleiding van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko). Het project gaat door in twee winkelcentra, verbonden door de Diestsestraat, waar burgemeester Louis Tobback (SP) kamera's wil plaatsen om de kleine kriminaliteit en het onveiligheidsgevoel tegen te gaan. Waar kunst en werkelijkheid elkaar raken in hun gebruik van bewakingskamera's, dreigt eveneens een samenklitten van estiek en etik. Een probleem van vertroebeling en recuperatie.

De voorbije edities kon het publiek in de keuze van de ekspo-locatie en het bijbehorende thema telkens een ietwat sociaal bewogen inzet ontwaren. Twee jaar geleden plaatste de keuze voor de omgeving van de Vaartkom een fokus op de leegstand. Met de laatste editie van Ithaka in Sint-Maartensdial werd kunst in een sociale woonwijk geplaatst. Ook al probeerde men te vermijden dat die sociale geladenheid al te nadrukkelijk aanwezig was, toch ziet het er



naar uit dat ook deze editie zijn voetangelte heeft.

Zoals de traditie nadrukkelijk suggereerde, werd het project Ithaka '99 in oktober opgestart met een eksploratietoet naar een geschikte lokatie. Na een helse fiets-toet door Leuven bleven voor de organisatoren nog twee sites in de running. Enerzijds het ziekenhuiscomplex van Sint-Pieter en toebehoren, anderzijds de winkelgalerij en Leuven Shopping Center en de Supercity, aangevuld met een deel van de tussenliggende Diestsestraat.

Voor- en tegenstanders zorgden voor een spitante diskussie. De ziekenhuisite zou — geheel in de lijn van de twee voorgaande Ithaka-edities — opnieuw werken met het failliet van de moderniteit en terugblikken op het recente bouwkundige verleden van de stad. De keuze voor de winkelcentra daarentegen zou garant staan

voor een terugkeer naar het 'centrum' van de stad. Niet zozeer geografisch, maar vooral in de zin van (schijnbare) bedrijvigheid — choose life. Er was echter nog een argument dat prominent aanwezig was en dat zeker gewogen heeft op de keuze ten koste van het ziekenhuis. De diskussie over de leegstand was op dat moment precair. De akties van de krakers gevolgd door de eerder repressieve antwoorden van de bevoegde diensten zorgden voor een erg eksploesieve cocktail. Een kunstproject in deze omgeving zou onvermijdelijk aanleiding geven tot sociale recuperatie.

## Knuppel

De keuze viel dan uiteindelijk op de winkelcentra. Natuurlijk werd er voorzichtig een beetje ruimte gereserveerd voor enige kritische reflektie op onze konsumptie-rituelen, maar de grote maatschappelijke brandbaarheid leek gereduceerd. Het altijd voortschrijdende maatschappelijke debat zou daar nu wel eens anders over kunnen beslissen. Burgemeester Tobback gooide de knuppel in het hoenderhok met zijn betoog voor het plaatsen van bewakingskamera's, ondermeer in de Diestsestraat. Het 'Big brother is watching you'-gevoel is een herkenbare reflex. Niet onbelangrijk: door de media-aandacht kan je

niet om de vaststelling heen dat ook het omgekeerde geldt. You're watching big brother.

De combinatie van deze twee zou moeten zorgen voor een ongekend gevoel van veiligheid. Misschien wel de beslissende stap in de strijd tegen de kriminaliteit. Het panopticum als perfect optisch instrument om individuele lichamen te dissiplineren. Eindelijk kan men met behulp van een permanent controlerende blik voorbeeldige koop- en andere attitudes internaliseren. Toegevoegd, dit is maar een mogelijke invalshoek om de problematiek te belichten. Toch mogen hier op zijn minst vragen bij gesteld worden.

Vanuit Ithaka-hoek zorgt het kunstenaarskollektief Baciep — nochtans geselecteerd vóór de kwestie van de bewakingskamera's aan de orde was — voor die kritische beschouwing. Hun installatie 'control-control-control' bestaat uit twee keer twee beeldbuizen ter hoogte van het uiteinde van de beide winkelgalerijen. Op één monitor worden telkens beelden getoond die ter plekke opgenomen zijn door zelfgeplaatste vaste bewakingskamera's. Donderdag vier maart zorgen de heren van Baciep zelf voor het nog ontbrekende vuur aan de lont. Tussen twee en elf uur in de namiddag zullen zij — compleet met aangepaste futuristische outfit — plaatjes schieten van het kunstminnende publiek ter hoogte van de Diestsestraat. Deze beelden zullen getoond worden op de overblijvende monitoren. 'Ithaka is watching you!', met andere woorden. Ithaka, Your Guide In Vitro Sighting met sociale weerhaakjes.

Steven Vandervelden



INFO: <http://www.stuc.kuleuven.ac.be/kura/>

V.U.: Lars Kwakkenbos

Super City/ Leuven Shopping Center/ Diestsestraat

13.00u openingsperformance en receptie  
13.00u-23.00u parcours rond hedendaagse  
beeldende kunst  
23.00u gratis fuif in stuczaal



# "Ik ga geen strips maken over opstaan en een tas koffie drinken"

**I**et is niet eenvoudig om als Amerikaanse underground-tekenaar voet aan de grond te krijgen in Europa. Als je dan ook nog een vrouw bent, wordt het helemaal moeilijk. Julie Doucet is daar wel in geslaagd. Vorige donderdag was ze in Leuven voor een signeersessie.

De Amerikaanse underground-strips kunnen als een volledig apart genre beschouwd worden. Het zijn meestal kwalitatief vrij hoogstaande verhalen, maar niet altijd even toegankelijk. Toch komen de interessantste comics van de laatste jaren vooral uit deze hoek. Af en toe komt er zelfs een pareltje aan de oppervlakte dat ook op de 'gewone' stripmarkt brokken maakt. Tien jaar geleden had je het holocaust-epos 'Maus' van Art Spiegelman dat zelfs de Pulitzer-prijs heeft gewonnen. Daarnaast werd vorig jaar nog Dan Clowes's 'Ghost World' in het Nederlands vertaald na een nagenoeg unaniem lovend onthaal van de Engelse uitgever. Dit zijn de twee succesrijkste auteurs, maar de namen Burns, Ware en Bagge zullen ook wel hier en daar een belletje doen rinkelen.

Julie Doucet is een Canadese striptekenaar die met haar 'Dirty Plotte'-reeks — dat betekent zoveel als grote kut — reeds veel lovende kritieken heeft gekregen. Er is haar zelfs al een Harvey te beurt gevallen, zodat de hoogste onderscheiding die een Amerikaanse stripmaker kan krijgen. Ze vertelt nogal geschifte verhalen over haar problemen met vrouw-zijn, mannen, epilepsie, drugs en drank. Zeer fassinierend — en soms ook wel bevreemdend — zijn de droomverhalen, gebundeld in 'My Most Secret Desire' waarin ze nogal eens droomt dat ze een man is.

## Komkommer

**Veto:** In Europa beschouwt men je als één van de grote namen van de Amerikaanse underground-scene, samen met bijvoorbeeld Dan Clowes en Peter Bagge. Wat hierbij vooral opvalt, is dat je de enige vrouw in dit gezelschap bent. Is dat soms niet vreemd in zo'n mannenwereld?

**Julie Doucet:** «Oh ja, absoluut. Maar het is wel langzaam aan het veranderen.»

**Veto:** Heb je dan moeten vechten om uw strips gepubliceerd te krijgen?

**Doucet:** «Niet echt eigenlijk. Op een bepaalde manier heeft het feit dat ik een vrouw bent, me juist geholpen. Ik deed nu eenmaal iets dat nogal ongewoon was voor een vrouw. Het was iets speciaals. Daardoor kreeg ik heel wat aandacht en had ik het geluk te mogen publiceren in Weirdo Magazine. Ze hadden toen een vrouwelijke hoofdredakteur, dus dat zal er ook wel wat mee te maken gehad hebben.»

**Veto:** Was het in het begin moeilijk om brood op de plank te krijgen?

**Doucet:** «Nee, niet echt. Ik ben begonnen met het maken van mini-comics die ik zelf fotokopieerde. Toen kreeg ik de kans om in Weirdo te publiceren, wat mij heel wat exposure gaf. Uiteindelijk ben ik dan bij Drawn&Quarterly terecht gekomen, waar ik mijn eigen strip heb: 'Dirty Plotte'. Omdat de uitgever zijn artiesten echt goed wilde verzorgen, werd ik goed betaald. Ik kon dus vrij vroeg van mijn strips leven. Niet dat ik me een auto kon veroorloven, maar ik kon eten en mijn huur betalen.»

**Veto:** Je reist heel wat af. Je hebt al in New York en Berlijn gewoond, maar nu woon je terug in Montréal. Is dat bewust, of denk je altijd dat je de ideale plaats om te wonen gevonden hebt en die je later toch beu wordt?

**Doucet:** «Elke keer als ik verhuis, is dat met de gedachte om daar minstens tien jaar te blijven wonen, maar dat draait dan telkens anders uit. Je ziet natuurlijk heel wat van de wereld, maar toch. Berlijn is bijvoorbeeld een erg interessante maar ook heel donkere en deprimerende stad. Gelukkig kende ik er heel wat mensen. Wat ook tof was, was dat ik in Europa woonde en dan ook werd uitgenodigd op verschillende kleine Europese stripfestivals.»

**Veto:** Tegenwoordig kunnen we hier wel Amerikaanse comics lezen, maar is het omgekeerd ook het geval? Zijn Europese strips goed te verkopen in Amerika of Canada?

**Doucet:** «Nee, het is niet hetzelfde, helemaal niet. Alleen in Québec, daar kan je zo goed als alle Franse strips kopen.»

**Veto:** Heb je zelf Europese strips gelezen?

**Doucet:** «Ja natuurlijk. Ik ben Franstalig dus ik heb Kuifje aanbeden, Astérix, Lucky Luke. Mijn moeder was grappig genoeg degene die strips kocht. Zij kocht 'Pilote', 'Bric à Brac' en 'Le Combré Masqué'. Ik ben dus echt opgegroeid met veel Franse strips rond mij. Ik heb de Amerikaanse comics dan ook pas vrij laat ontdekt. Die waren toen ook niet hetzelfde als nu, want de hele underground-scene is pas de laatste tijd à twintig jaar opgekomen.»

## Ekshibitionisme

**Veto:** Iets wat heel erg tipisch is aan underground-comics, is dat een groot gedeelte ervan uit autobiografische strips bestaat, vooral dan bij

lijkt nog niet autobiografisch. In het begin vertelde ik dus volledig verzonnen verhalen met mezelf in de hoofdrol. Vier jaar geleden is dat veranderd, toen ben ik echt autobiografische verhalen begonnen te schrijven. Dat was één gedeelte van mijn werk. Nu ga ik met iets volledig nieuw beginnen.»

**Veto:** Als ik een autobiografische strip lees, denk ik altijd: 'Waarom wil die persoon mij dat vertellen?'. Als ik strips lees, is dat als ontspanning en wil ik niet noodzakelijk gekonfronteerd worden met anderen problemen. Moet men niet

## "Ik heb Kuifje aanbeden"

altijd wat ekshibitionistisch aangelegd zijn om autobiografisch te schrijven?»

**Doucet:** «(lacht) Ik kan me daar wel in vinden: waarom doe je eigenlijk zoets? Voor de paar autobiografische strips die ik gemaakt heb, heb ik telkens periodes uit mijn leven gekozen waarvan ik vond dat ze interessant genoeg waren om er een verhaal over te vertellen. Waar liefst een beetje actie in voorkwam. Niet: ik sta op en drink een tas koffie. Daar ga ik geen strip over maken.»

**Veto:** In uw strips gaan heel wat verhalen over dromen die u gehad hebt. Ze zijn zelfs in één boek gebundeld. Een terugkerend patroon daarbij is dat je droomt dat je een man bent. Is dat niet iets vrij intiem?

**Doucet:** «In zekere zin wel. Het zal wel intiem zijn, maar aan de andere kant amuseer ik me veel te goed met ze te tekenen. Ik analyseer ze ook nooit of zo. Misschien



**Doucet:** «Eigenlijk valt dat mee. Mijn familie is mijn strips pas beginnen lezen toen ik autobiografische verhalen begon te tekenen. Ze waren geïnteresseerd omdat deze echt over mij gingen, maar ze hebben nooit van dat soort commentaar gegeven. Op signeersessies valt dat ook goed mee. Soms zijn er jongens die wat raar naar me kijken, maar dat is alles.»

**Veto:** Joe Matt (een andere Amerikaanse undergroundtekenaar, nvdv), die ook autobiografische verhalen schrijft, heeft ooit in zijn strip verteld dat hij verliefd was op een vriendin van zijn vriendin. Die laatste leest deze strip en wordt kwaad op hem, waarna hij in zijn volgende strip vertelt dat zij kwaad op hem is geworden. Heb je ooit zo iets meegemaakt?

**Doucet:** «Nee, hij is dan ook een extreem geval. Hij vindt het blijkbaar fijn om in de problemen te zitten. Als ik zeker wist dat wat hij in zijn strips vertelt fictie is, dan zou ik ermee kunnen lachen. Ik heb zijn strips nooit gelezen, omdat ik weet dat het allemaal waar is en dan heb ik daar niet zo een behoefte aan.»

## Duvel

**Veto:** Je zegt dat nu over het werk van Joe Matt, maar dat kan toch ook gebeuren bij mensen die jouw strips lezen?

**Doucet:** «Ik weet dat zo niet. Ik heb nooit echt heel erge dingen verteld. Ik heb geen last van dat soort dingen eigenlijk.»

**Veto:** Ook tipisch voor underground-comics is de meestal nogal on toegankelijke tekenstijl. Kiezen underground-tekenaars een ekstreme tekenstijl om zich af te zetten tegen de rest?

**Doucet:** «Ik teken al van toen ik nog een klein meisje was. Ik ben dan naar de kunstschool geweest en die stijl heeft zich dan langzaam aan ontwikkeld. Dus dat is nooit echt bewust gebeurd. Eén Franse tekenaar heeft me wel sterk beïnvloed: Fmurr.»

**Veto:** Iets wat grappig is als je als Belg je strips leest, is dat je vriend Drew een hoop lege flesjes Duvel op zijn appartement heeft staan. Wat heb je met Belgische bieren?

**Doucet:** «In de drankwinkels, toch alleszins in die in Quebec waar ze staatseigendom zijn, heb je een grote keuze aan geïmporteerde bieren en dus ook Belgische. Die gast dronk dus alleen maar Duvel. Het is ook lekker bier. Natuurlijk is het wel duurder dan de gewone bieren. Ik kom net van Slovenië en daar heb ik ook Duvel gedronken. Het is daar veel goedkoper dan in Canada, maar waarschijnlijk nog altijd duurder dan hier. Hoeveel kost een Duvel hier in België?»

**Veto:** Ongeveer twee Amerikaanse dollar in een kafee.

**Doucet:** «Euh...Ja, dat is echt heel goedkoop (lacht)»

Maarten van Meer

Van 'Dirty Plotte' zijn er twaalf deeltjes verschenen bij Drawn&Quarterly. Bij dezelfde uitgeverij verschenen reeds twee bundels met de beste verhalen uit deze reeks en een derde is in voorbereiding. Bij L'Association zijn twee van deze bundelingen in Franse vertaling verschenen.



beginnende tekenaars. Is dat omdat je als je begint met tekenen niet zoveel inspiratie hebt en dan maar besluit om over jezelf te vertellen?

**Doucet:** «Toen ik begon met strips tekenen, had ik niet het gevoel dat ik autobiografische verhalen maakte. Wat ik wel deed, was mijzelf als personage gebruiken om iets te vertellen. Daarom is dat natuur-

dat ik er binnen een aantal jaren op terugkijk en opeens begrijp wat ze betekenen, maar nu zijn het gewoon vreemde dromen voor mij.»

**Veto:** Ik kan me voorstellen dat bijvoorbeeld ouders het niet altijd even tof vinden om te lezen hoe hun dochter in New York zat is en LSD neemt?

# “Derby is mijn favoriete merk geworden”

**W**erstejaars in Leuven. Wie zijn ze? Wat doen ze? Hoe evolueren ze? Na de proefexamens is de euforie van de ‘schachtentijd’ voor-ged voorbij. Sommigen worden realistisch en voeren hun bloksnelheid op. Anderen kijken al vol verwachting uit naar hun eerste tweede zittijd. **Allesmaal vragen die goed zijn voor een kleine antropologie van de Leuvense eerstejaarsstudent.**

Dieter studeert marketing aan de Katholieke Hogeschool en Kurt waagt zijn eerste kandidatuur in de rechten. Verder zochten we in het departement Voedings- en Dieetleer en vonden tussen de potjes kaliumchloride en de bunzenbranders een eerstejaars studentin: Evelyne.

**Veto:** Hoe zijn de partitels geweest?

**Kurt:** “Ze waren beter dan ik verwacht had. Ik heb wel problemen met het systeem van de multiple choice. Je kan namelijk niet echt tonen dat je de stof beheerst. Mondelinge examens lenen zich daar beter toe.”

**Evelyne:** “Mijn examens waren niet echt schitterend. Ik was niet genoeg voorbereid en ik had niet verwacht dat het zo zwaar zou zijn. Het is moeilijk in te schatten hoe je je moet voorbereiden op de examens. Daarom is het goed dat er proefexamens zijn.”



Schachten tellen. Hé er staat iemand op

(foto Joost Helsen)

**Veto:** Is er een groot verschil tussen unief en hogeschool?

**Dieter:** “Je zit met veel minder mensen in de les. De leraars kennen je ook bij naam, en zij zien ook beter waar je problemen zitten. Als je vragen hebt, ga je daar ook gemakkelijker naartoe stappen. Daarnaast sluit de leerstof van de hogeschool dichter aan bij het middelbaar onderwijs.”

**Evelyne:** “Als je met je leraars kunt babbelen, is dat inderdaad beter dan met een prof. Je hebt als eerstejaars een beeld van die profen als goden van de Olympos, als boemannen. Je stapte eerder naar iemand van jouw richting, of van het monitoraat.”

**Veto:** Haadden jullie zich verwacht aan de ‘aard’ van de stof?

**Evelyne:** “Iedereen zegt dat je hard moet werken en je verwacht dan dat de stof heel moeilijk zal zijn. Maar je moet vooral hard blokken omdat het zo veel is, en niet zozeer omdat de stof zo moeilijk is. Bovendien is de materie in onze richting enorm abstract

en theoretisch, met vakken zoals scheikunde en fysika. Ik vind het jammer dat we in het eerste jaar niet een wat algemeen vormend pakket krijgen met filosofie of sociologie.”

**Kurt:** “Men stelt hier wel hoge eisen. De grootste verandering met het middelbaar is, dat ik hier echt met mijn inhoudstafel moet werken om goed te verbanden te zien. Ik ben niet akkoord met het ‘imago van de saaie leerstof in de kandidaturen’, want hoe grondiger je blokt hoe meer je je verdiept in je stof en hoe meer het je interesseert. In het begin had ik wel het gevoel dat bepaalde cursussen heel abstract zijn, maar door de monitoraatssessies leer je die goed te passen. Bijvoorbeeld door een bezoek aan het gerechtgebouw.”

## Systeem

**Veto:** Wat vinden jullie van het onderwijsstelsel?

**Dieter:** “Het systeem aan de hogeschool is niet zo individualistisch als aan de unief. Bij ons wordt er meer ‘klassikaal’ gewerkt. Je hebt vaak de sfeer van een sekundair klasje. Soms erger je je daar wel aan, bijvoorbeeld als leraars absenties nemen. Het is wel zo dat de studenten aan de unief meer faciliteiten hebben, zoals het Rekencentrum. Wij moeten bijvoorbeeld vijftig frank betalen om een computer te gebruiken waarvan er uiteindelijk maar tien zijn over de hele school.”

**Evelyne:** “We zitten in een grote groep, het is dan meer ‘ieder voor zich’. Je bent maar één iemand uit die grote groep die moet gaan bewijzen dat hij het kan. Dat gevoel had ik van bij het begin van het academiejaar. Een echte groepsgeest kan hier nooit gedijen.”

**Kurt:** “Na een tijd bevindt ieder zich wel in een vriendengroep en het is eigenlijk die vriendengroep die je het systeem op een bepaalde wijze laat ervaren. Je voelt je dan niet langer een nummer. Door in een groep te zitten, voel je je niet meer één van de zeshonderd eerstejaars.”

**Veto:** Ben je opgetogen over de kwaliteit van de leerstof of niet?

**Kurt:** “Ik heb wel het gevoel veel bij te leren. Je voelt goed aan dat de stof anticipeert op die van de licenties. Maar ze geven je evenwel het gevoel dat je daar nog niet klaar voor bent, wat motiveert om verder te werken. Bij

Rechten vind ik persoonlijk dat de stof goed gediversifieerd is: talen, filosofie en sociologie. Als ik niet slaag, zal ik mijn studies niet beklagen, ze hebben iets bijgedragen.”

**Veto:** Wat vind je van de manier van lesgeven?

**Kurt:** “In het begin van het jaar komt dat allemaal zo over je heen. Maar geleidelijk aan leer je waar profen klemtoren leggen en waar profen hints geven voor het examen.”

## Bellen

**Veto:** Is de ‘grote’ verandering van het begin van het academiejaar al wat verwerkt?

**Dieter:** “Je bent hier vlug vertrokken. Aan alle studentenactiviteiten heb ik evenwel niet meegedaan omdat die aan de hogeschool echt niet boeiend zijn. Winter-, herfst- en paasfeesten, meer doen ze niet. Het studentenleven maakte echt geen indruk op mij. Ze mogen wel eens sleutelen aan de formule om eerstejaars in de stu-

dentebeweging te krijgen. Ik denk dat dat aan de unief wel anders is.”

**Kurt:** “Eigenlijk maak je die sprong niet, het overkomt je. Vele dingen aan de unief worden vanzelfsprekend. Ik leef ook meer op mijn gemak dan in het begin. Ik durf nu langer slapen. Ik weet nu ook beter mijn ontspanning te spreiden.”

**Veto:** Voelen jullie zich soms eenzaam in Leuven?

**Evelyne:** “Ik mis wel de klaggroep van vroeger. Je moet hier moeite doen om contacten te leggen. Je moet een ‘efforke’ doen. Er is meer afstand tussen de studenten onderling. Je kunt nog niet zomaar zeggen: “Kom we gaan een pint pakken”.”

**Veto:** Hoe zijn de contacten met jullie vrienden uit het sekundair?

**Dieter:** “Je zegt wel tegen elkaar van “We zullen dan eens bellen om af te spreken”, maar meestal komt het daar helemaal niet van.”

**Evelyne:** “Alleen met je echte vrienden van vroeger en met degene die in Leuven zitten, blijf je contact houden.”

**Kurt:** “Degenen die niet in Leuven zitten, zie ik bijna niet meer. Maar mijn vrienden uit Poperinge die wel in Leuven zitten, heb ik daarentegen beter leren kennen. Je ziet hen nu in een andere situatie, niet in die klaggroep.”

## Wijsheden

**Veto:** Zijn de tipische ouder-student ruzies bij de overgang naar de unief al wat weggeëbd?

**Dieter:** “Het is eerder de bezorgdheid. Ze hebben veel minder controle over je dan vroeger. Aanvankelijk zijn ze heel benieuwd over hoe het er hier in Leuven aan toegaat. Maar naarmate het jaar vordert, verhogen ze wel hun druk: “Doe uw best maar hé!”. Met de partitels heb ik de kans gehad om te bewijzen dat ik goed bezig ben.”

**Evelyne:** “Ze vragen konstant hoe het is. Ik zeg dan vaak “Het zal wel gaan”, maar ze moesten eens weten tegen welke stof je opkijkt.”

**Kurt:** “Nu ik mijn ouders minder zie, apprecieer ik het weekend meer, bijvoorbeeld het samen eten. In het middelbaar was dat een gewoonte waar je niet bij stilstond. Ik ben ook blij dat ik het vertrouwen van mijn ouders met die partitels kan bevestigen.”

**Veto:** Hebben deze eerste maanden in Leuven jullie ook op persoonlijk vlak veranderd?

**Dieter:** “Door mijn nieuwe marketingkennis, heb ik geleerd om niet alles te geloven wat de mensen zeggen. Je gaat ook kritischer tegen de dingen aankijken, omdat je in een studentenmilieu zit. Maar toch gaat een eerstejaars zich niet direkt engageren. Hij gaat vooral toekijken. Je hebt immers nog geen zekerheid dat je hier echt uit de startblokken vertrokken bent. In het tweede jaar zal je je meer geroepen voelen.”

**Kurt:** “Ik heb het gevoel zelfstandiger te zijn. Het werk hangt volledig van jezelf af, waardoor je je vrijer voelt. Toch wordt er vaak op je gedrukt dat je bezig bent met de voorbereiding van je beroep. Je staat dus toch meer stil bij je handelingen, je wordt kritischer. Maar ik wil ook nog wat profiteren van deze studententijd. Het is vreemd: nu leer je een beetje verantwoordelijkheid nemen, maar tegelijk berisef je hoe weinig dat eigenlijk nog maar is in vergelijking met je ouders.”

**Veto:** Valt het kotleven mee?

**Evelyne:** “Je hebt allerlei verwachtingen

en je hoort spektakulaire dingen van anderen. Maar ik zit op een studio en dat maakt veel verschil. Iedereen zit bij ons in zijn eigen keukentje. Voor een eerstejaars is het toch beter om op kot of op peda te zitten. Het doet deugd om met mensen te kunnen babbelen.”

**Dieter:** “Het is ook oft dat er wat ouderejaars op mijn kot zitten. Die kunnen je altijd iets uitleggen, laten hun computer gebruiken of geven je wat van hun levenswijze mee. Op mijn kot hangt er wel een goede sfeer. De sfeer wordt gemaakt door het feit dat iedereen verdraagzaam is,



Beter één Veto in de hand dan tien bomen op de achtergrond

(foto Dirk Bernard)

dat iedereen toch soms eens uit de bol kan gaan. De kotsfeer is belangrijk voor mij. Soms heb ik wel eens het gevoel: het wordt een beetje te veel. Iedereen op ons kot leeft te dicht tegen elkaar, soms bots het wel eens. Daarin leer je jezelf toch ontdekken.”

**Kurt:** “Mijn indruk over de peda waar ik zit, is wel veranderd. Ik heb nu het gevoel met twintig mensen op die peda te zitten. Je voelt dat eigenlijk als een kot aan. Ik vind het wel ongelooflijk gemakkelijk om daar te zitten. Je moet niet zelf voor je eten zorgen. Mijn eetgewoonten zijn drastisch veranderd. Ik ben van twee keer warm, overgestapt naar belegde broodjes. Ik eet veel meer dan vroeger. In het middelbaar eet je als het middag is, hier als je honger hebt. Als ik om elf uur nog honger heb, ga ik een frietje steken.”

## Bokaal

**Veto:** Hoe zit het met de eetgewoonten?

**Dieter:** “Ik ben de pizza, de pita en de frieten wel al moe gegeten. Ik ben nu zelf beginnen koken. Ik heb er toch wat meer regelmaat in gevonden. Ik heb wel een frietentijd gehad. Ik leg mezelf nu op om één keer patatjes, één keer rijst en één keer frieten te eten. Omdat ik marketing studeer, weet ik in de Delhaize de Derby-producten te vinden. Ik laat mij niet verleiden door merkproducten. Derby is mijn favoriete merk geworden.”

**Veto:** Vinden jullie het leven in Leuven duur?

**Dieter:** “Je moet wel op je geld letten. Je kan wel goedkoop naar de Alma gaan eten, maar als je elke avond om kebab of frieten gaat, dan weegt dat op de portemonnee. Ik heb al meegemaakt dat ik op donderdag en vrijdag niets meer heb. Deze middag heb ik bijvoorbeeld ook een maaltijd moeten overslaan. In het eerste artikel heb ik gezegd dat de Alma het goedkoopst is, maar ik kan zelf voor honderdertig frank koken: een stuk vlees van zeventig frank, een schep rijst, en een bokaal saus voor zestig frank.”

**Bart De Schrijver**  
**Ann Van De Moortel**



# zoekertjes

- ✓ De rijkswacht van Brussel komt op 11 maart naar Leuven.
- ✓ Met de gammaflits door het ganse land.
- ✓ Bent u zot van de dood, bloed, duivels, hek-sen en zwarte magie: kom dan op dinsdag 23 februari om 20u naar AV 01.12.
- ✓ Saartje, veel sukses met de examens! Katrien, Katja en Lotte.
- ✓ X-stralen enkel voor grietjes.
- ✓ Lieveke, zijt ge al bekomen van uw feest-weet. Mosj.
- ✓ Konsert van Witte Wijndruiven op donderdag 25/2.
- ✓ Vorig jaar stonden ze al in Stuc: een steen-goed konsert maar heel weinig volk.
- ✓ Vandaar dat we hen dit jaar laten herkansen en dat we natuurlijk meer volk willen.
- ✓ It would be so nice.
- ✓ DJ Stan & DJ Mailman op zondag 28 febru-

- ari in Aperò.
- ✓ Robby D.B. I love you. A.H.
- ✓ Bericht aan alle Poperingenaren.
- ✓ Dries Lahey werd 19 en vijf vierden dit uit-bundig in den Dulci. Proficiat!
- ✓ Dank u wel Ellen en groetjes aan Delphine. Een fan.
- ✓ Gratis kursus desktop publishing op Veto.
- ✓ Annemie van 't Stuc-onthaal: het zoekertje van vorige week was niet van x maar van ...
- ✓ Van Rambo met de pet.
- ✓ Eerste Lic Politieke zoekt alle korrupte SP-ers om samen de revolutie te starten op 24 februari om 22 u in de Blauwe Kater. De helikopters zullen erbij zijn.
- ✓ Binnenkort staken de Leuvense postbodes.
- ✓ Ulla kan niet tegen haar verlies.
- ✓ Eindelijk nog eens een gitaarfuif van Radio Scorpio en dit op dinsdag 2 maart in Rumba.

- ✓ Leuven rijkswachtvrij.
- ✓ QuarkXpress? Kom naar Veto
- ✓ Vrijkaarten voor het konsert van Pan(a)sonic in 't Stuc op donderdag 24 maart: bel elke maandag naar VolksRadioMoos (tel. 22.23.00) tussen 16u en 19u op 106 FM.
- ✓ Alle vrijwilligers van Da Extravaganza Alter-nativa Days worden op dinsdag 23 februari om 19u30 in AV 01.12 verwacht.
- ✓ Gezocht: DTP'ers
- ✓ Als slot van Ithaka: Easy Turbo Sound op 4 maart vanaf 23u in de Stuczaal. Gratis.
- ✓ Slapen is voor mietjes.

- ✓ Olivier, Tobback ziet u.
- ✓ Vezels, vitaminen, Liberalen ! Ja lethal Borre, u daar.
- ✓ Vanne, veel sukses op de Morgen. Zeg maar dat je voor Jona gewerkt hebt. Dat helpt.
- ✓ Ik heb dat ook gedaan. Yves Desmet.
- ✓ Dirk Achten begon bij de Voice. Kijk wat van hem geworden is.



**Tikkantoor  
Devano**  
016/490.890

**Tekstverwerking \* Laserprinting  
Lay-out \* Tekstinbreng**  
Boeken, tijdschriften, cursussen, thesissen,....  
**Gespecialiseerd in  
wetenschappelijke materies**  
**Professionele aanpak**  
**Jarenlange ervaring**  
T. & K. Van Nooten-Dehaes  
Lodewijk van Velthemstraat 31  
3020 Herent (Velthem-Beisem)

(advertentie)

**DONDERDAG 25 - FEB.** Dance Arena **LIDO** **PURE DANCE** special attractions & Ibiza trips to win  
Cocktailbar  
Doors : 22.00  
Kassa : 150,-  
X-energy drinks  
printing by DVP  
LIVELOOSE TRAVEL

**LEGO COPY** **WIE VAN DE DRIE??**  
Tiensestraat 118 Tel: 23.70.30  
Tiensestraat 88 Tel: 23.70.02  
Naamsestraat 115 Tel: 23.70.03  
Ma.-Do. 9 - 22u.  
Vr. 9 - 20u.  
Zat. 10 - 17u.  
Ma.-Vr. 9 - 19u.  
Zat. 10 - 17u.  
aangepaste uren tijdens KUL vakantieperiodes

# agenda & ad valvas

DOOR JEROEN PEETERS & BENNY DEBRUYNE

## MAANDAG

- 20.00 u **LUISTERSessIE** Jan Desmedt, bekend als de zanger/akkordeonist van De Nieuwe Snaar komt een avond vertellen over zijn muziekcollectie, onderwijl naarstig plaatjes draaiend. De man is specialist in Oost-Europese muziek, in Vergaderzaal 3, eerste verdieping Stuc, Van Evenstraat 2d, toeg. 50/75/100/125, org. Kultuurraad.
- 20.30 u **TEATER** Futur Présent met Sara Vertongen en Veva De Blauwe: 'Onzeh en Blancmange-sour grapes and sweet lemons', in Brandweerkazerne, Vaart, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.
- 22.30 u **FILM** 'Dobermann' van Jan Kounen, over een sprichachtige leider van een bende psychopaten, in Stuczaal, Van Evenstraat 2d, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

## DINSDAG

- 20.00 u **FILM** 'Plätze in Städten' van Angela Schanelec, een hyperrealistisch portret van een zwangere studente, in Stuczaal, Van Evenstraat 2d, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
- 22.30 u **FILM** 'The Getaway' van Sam Peckinpah, een strakke thriller met de ongenaakbare Steve McQueen als bankovervalleur, in Stuczaal, Van Evenstraat 2d, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

## WOENSDAG

- 09.00 u **COLLOQUIUM** Vier dagen rond Umberto Eco, Italiaans literator en taalfilosoof. Inaugurerende van Eco, in Universiteits-hallen, promotiezaal, toeg. 100/200/500, org. KU Leuven, Fakulteit Letteren, Hoger Instituut voor Wijsbegeerte.
- 13.00 u **KONSERT** Spiegel strijkkwartet speelt het strijkkwartet in D groot van César Franck, in Spoelberchmuseum, Heilige Geestcollege, Naamsestraat 40, toeg. gratis, org. Uur Kul'tuur.
- 20.00 u **DIA-AVOND** Reiserslag van Alvin De Coninck over het hedendaagse Vietnam, december 1998, in Masereelclub, Ierse Predikherenstraat 25, toeg. Gratis, org. Masereelclub.
- 20.00 u **FILM** 'Down by Law', een neo-beat-noir-comedy van Jim Jarmusch met Tom Waits en John Lurie, in Stuczaal, Van Evenstraat 2d, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

- 20.30 u **TEATER** Theater Zuidpool en Nieuwpoorttheater brengen 'De broers Geboers' van bolleboos Arne Sierens. Zie artikel, in Brandweerkazerne, Vaart, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.
- 20.30 u **COLLOQUIUM** rond Umberto Eco. Debat over interpretatieproblemen met Hendrik Van Gorp, Jan Baetens, Ortwin De Graef, Koenraad Gelfof en Bart Phillipsen, in Fakulteit Letteren, Justus Lipsiuszaal, toeg. 100/200/500, org. KU Leuven, Fakulteit Letteren, Hoger Instituut voor Wijsbegeerte.
- 22.30 u **FILM** 'Coffee and Cigarettes' en 'Stranger Than Paradise', een semi-realistische zwarte komedie van Jim Jarmusch, met muziek van John Lurie, in Stuczaal, Van Evenstraat 2d, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

## DONDERDAG

- 11.30 u **COLLOQUIUM** rond Umberto Eco. Omar Calabrese, theoreticus van de neobarok over tekensystemen in beeldende kunst, in Kardinaal Mercierzaal, HIW, toeg. 100/200/500, org. KU Leuven, Fakulteit Letteren, Hoger Instituut voor Wijsbegeerte.
- 20.00 u **EKSP0** EXIT, over virtuele en werkelijke ruimte, een tentoonstellingsnetwerk doorheen Vlaanderen van 25/2 tot 25/3 met onder meer Vera Cammaer, Koen Bruynseels, Idriz Jossa, Carla Vervoort en Damien van Herck. Zie ook <http://exit.sesuada.org>, in Centrale Bib, Ladeuzeplein, toeg. gratis, org. Artforum.
- 20.00 u **REISVERSLAG** Waterprijzen en Turks fruit, in Couperus&Cocteau, Diestsestraat 245, toeg. gratis, org. Driekant en 6of-holebi-jongeren.
- 20.30 u **TEATER** Theater Zuidpool en Nieuwpoorttheater brengen 'De broers Geboers' van bolleboos Arne Sierens. Zie artikel, in Brandweerkazerne, Vaart, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.
- 20.30 u **LITERAIR** Les Copains de la Littérature. Kamiel Vanhole en Koen Peeters ontmoeten Stefan Hertmans en Roland Joris, cognac in de aanslag, in Dansstudio, Naamsestraat 96, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.
- 20.30 u **COLLOQUIUM-KONSERT** rond Umberto Eco. Konsert met hedendaagse harnp-muziek van Britten, Petrassi, Hindemith, Busotti, Tailleferre, Berio. Gebracht door Claudia Antonelli, in Kardinaal Mercierzaal,

- HIW, toeg. 100/200/500, org. KU Leuven, Fakulteit Letteren, Hoger Instituut voor Wijsbegeerte.
- 20.30 u **KONSERT** White Wine Grapes brengt een mix van jazz en spoken word, onder leiding van pianiste Kaat De Windt, in Stuczaal, Van Evenstraat 2d, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.

## VRIJDAG

- 19.00 u **TEATER** 'Zouff', de nieuwste sirkus-teaterproductie van les Argonautes, in Minnepoort, Dirk Boutslaan 52, toeg. 350, org. CC Leuven.
- 20.00 u **COLLOQUIUM-KONSERT** 'Brothers in Harms', debat en konsert rond modernisme in de muziek met Jean-Pierre Rondas, Luciano Berio, Umberto Eco en Henri Pousseur; met live muziek van Berio, Eco, Goeyvaerts, Cage en Pousseur, gebracht door Jan Michiels, Lucy Grauman en Marcel Cominotto, in Aula PDS, toeg. 100/200/500, org. KU Leuven, Fakulteit Letteren, Hoger Instituut voor Wijsbegeerte.
- 20.00 u **LEZING** Gesprek met Frans Kenis over de schuldenproblematiek van het Zuiden, in Jan Stasstraat 2, toeg. gratis, org. Universitaire Parochie.
- 20.30 u **TEATER** Theater Zuidpool en Nieuw-

- poorttheater brengen 'De broers Geboers' van bolleboos Arne Sierens. Zie artikel, in Brandweerkazerne, Vaart, toeg. 200/250/300/350, org. Stuc.
- 22.00 u **FUIF** Holebi-fuif, in Lido, Bogaardenstraat 23, org. Driekant en 6of-holebi-jongeren.

## ZATERDAG

- 09.00 u **COLLOQUIUM** rond Umberto Eco. Filosoof Gianni Vattimo over de Middel-eeuwen, in Fakulteit Letteren, aula 03.18, toeg. 100/200/500, org. KU Leuven, Fakulteit Letteren, Hoger Instituut voor Wijsbegeerte.
- 10.00 u **DIKTEE** Preselekties voor het Groot Nederlands Dikte van het Davisfonds, voor info contacteer Jan Vaes, Blijde Inkomststraat 79-81, fax 310 608, toeg. 200/150/100, org. Davidsfonds.
- 19.30 u **LEZING** Steve Stevaert tot in de vroege uurtjes op kafee, de man heeft immers tijd nodig om iets gezegd te krijgen, in De Flint, Frederik Lintsstraat 4, toeg. gratis, org. Jongsocialisten.
- 21.00 u **EKSP0** Het cliché voorbij, resultaat van een fotowedstrijd over beeldvorming van homoseksualiteit, in d'Adario, Ravenstraat, toeg. gratis, org. Driekant en 6of-holebi-jongeren.

<h3>Economika</h3> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 23/02 Ricarnaval, in Dulci, toeg. gratis.</li> <li>• 24/02 om 19.30 u: Revu, in Aula Pieter de Somer.</li> <li>• 25/02 om 19.30 u: Revu, in Aula Pieter de Somer.</li> </ul>	<h3>Politika</h3> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 23/02 om 21.00 u: Kantus, in Patapouff.</li> <li>• 24/02 Eerste lic politieke-fuif, in Blauwe Kater.</li> <li>• 24/02 Karnaavalavond, in Politika Kafee, toeg. gratis.</li> <li>• 24/02 om 21.30 u: Poëzie-avond, in MTC 00.16.</li> </ul>
<h3>Germania</h3> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 22/02 Toneel: 'Julius Caesar', in Museumzaal Universiteitshallen.</li> <li>• 25/02 om 21.00 u: Kantus, in Ambiorix.</li> </ul>	<h3>Romania</h3> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 24/02 om 20.00 u: Wijnkantus, in Ambiorix.</li> </ul>
<h3>Historia</h3> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 23/02 om 20.00 u: Voetbal heren: Historia-Germania, op Kunstgrasveld sportkot.</li> </ul>	<h3>VRG</h3> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 22/02 om 13.30 u: Jobweek, met infostands van vooraanstaande bedrijven, in Rechts-fakulteit.</li> <li>• 22/02 om 14.00 u: Openings-toespraak van de Jobbeers door Miet Smet (CVP), in Aula Zeger van Hee.</li> <li>• 23/02, 24/02 en 25/02 telkens om 13.30 u: Jobweek, in Rechtsfakulteit.</li> </ul>
<h3>Klio</h3> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 23/02 om 10.00 u: Fuif, in Blauwe Kater.</li> </ul>	

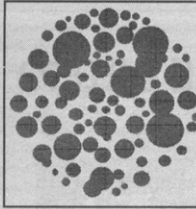
## Billy Bluebird over het leven

# "Elvis is de man"



Volgende week donderdag organiseert de Kultuurraad der Leuvense Studenten — een gleding van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) — *Ithaka In Vitro*. Op dit eendaags project rond hedendaagse beeldende kunst dat plaatsvindt in en rond Super City en Leuven Shopping Center, treedt de flamboyante performer en beeldend kunstenaar Billy Bluebird aan — alias

Filip Van Dingenen. Momenteel verblijft de man samen met zijn alterego in Las Vegas, ter voorbereiding van het project in Leuven. Net voor de afreis konden we hem nog even strikken voor een gesprek over zijn doen en laten. Het werd een kleine causerie over het burleske waarbij elke poging serieuze gedachten in de mond te nemen ter plekke lijkt te imploderen. Billy heeft bovendien visionaire kapassiteiten, enige weken geleden reeds maakte hij gewag van zijn fascinatie voor brandende mensen en straten vol kamera's. Billy Bluebird is far out, de bijnaam 'Beyond' zou hem niet misstaan.



ithAka  
do 4 maart

**Veto:** Wie is Billy Bluebird?

**Van Dingenen:** «Hij is een blitse zakenman, een hifi-figuur, een beetje hip, een beetje yuppie, een kind van zijn tijd. Hij draagt een Armani-pak, heeft een gsm'ke vast, een zonnebrilke op, living good life. Hij is een manager en een dandy, maar draagt eveneens een bevreemdend masker. Er zijn ook delen van mezelf bij, die sportschoenen bijvoorbeeld, die heb ik gewoon, ik draag ze anders ook. Verder zou een portable nog beter zijn dan de aluminium kolfer die nu aan zijn pols blinkt. Dan zou hij immers voortdurend kunnen e-mailen naar King Fatso, zijn kompan die momenteel Duitsland onveilig maakt.»

«Beiden zijn lid van El Guappo-stuntteam, een hele freaky groep. Dat zijn allemaal zulke figuren, Captain Catastrophe, ... weggelopen uit een 3D-computerspel à la Lara Croft. Het zijn Paradise-boys, playmobil in het groot. In die gedaante brengen ze een spektakulaire show, waarin ze zichzelf in brand steken, zoals echte sterren, pure rock & roll.»

**Veto:** Wat doet Billy Bluebird op Ithaka In Vitro?

**Van Dingenen:** «Ik heb toegewerkt naar de lokatie, dus de Shoppingcentra en de Diestsestraat. Het is bij uitstek een gelegenheid om mijn project in de publieke ruimte te brengen. Aan het reisburo wil ik een trip naar Utopia voorstellen, reizen verkopen. Met het uitdelen van folders tracht ik de mensen te herinneren aan hun dromen, ik wil ze ertoe aanzetten door hun fantasieën het leven te koesteren. Mensen moeten dromen. Mensen verlangen toch voortdurend, er moet dus ook een Utopia zijn, hoewel dit Utopia voor iedereen ongetwijfeld anders is.»

## Beatnik

**Veto:** Welk is jouw Utopia? Las Vegas?

**Van Dingenen:** «Californië, dat is één grote trip, zoals Hollywood in vervlogen tijden. Wij gaan landen in Los Angeles, er wat foto's maken, gekleed als Billy Bluebird rondlopen in Malibu, een beetje rondrijden in Californië. Net onder Las Vegas ligt een dorpe dat luistert naar de naam Paradise, dat is onze bestemming. Las Vegas is misschien wel het Venetië van de eenentwintigste eeuw. Eigenlijk is de gehele kunstgeschiedenis er aanwezig, maar dan wel nep.»

«Ik ga er samen met een vriend een road movie maken. Er zijn ginder ontzettend veel road movies gemaakt. Nevada, Arizona, het is er de place to be om zoets te doen. In de jaren vijftig en zestig reeds, met Jack Kerouac, de Beatnik-generation. Misschien krijgt mijn film wel de titel 'Billy Bluebird

goes Beatnik'. Er wordt veel geschreven over de trip naar de Golden State, Californië en de vrijheid. Nu ga ik deze daadwerkelijk beleven. Ik stap op de vlieger, liefst van al nog mijn eigen vlieger van Billy Bluebird Airlines. In Californië, daar vind je nog schone villa's, met een schoon zwembad, met op de achtergrond schone landschappen en in de verte de Sierra Nevada. Dat is een knap decor. Mijn kompan heeft een speciaal wit pak, een kameramah met Billy Bluebirdlogo, geknipt voor de kitsch-rige wereld ginderachter. Hij legt Billy's doen en laten vast op film.»

**Veto:** Is de trip naar Las Vegas die van jouw of van Billy Bluebird?

**Van Dingenen:** «Voor mij is er een totale grensvervaging, kunst en leven lopen voor mij door elkaar. Kunst moet voor mij niet



enkel in een museum aan de muur hangen om naar te kijken. De gewaarwording kan heel wat verder gaan. De indrukken die ik opdoe in Las Vegas zijn voor mij evenzeer kunst. Ik ga er zelf naartoe, maar evenzeer als Billy Bluebird, we zijn vertrouwd met elkaar. Hij is mijn alterego, de grens tussen fictie en werkelijkheid is weg. Ik kan mij ook verstoppen achter die figuur. Ik ben misschien verantwoordelijk voor zijn da-



den, maar toch kan ik nog altijd zeggen dat het Billy Bluebird is. Het is leuk om er een beetje mee spelen, met de grens tussen een en ander. Met je alterego compleet uit de bol gaan, alles achterover gooien. Rock & roll. Als je je eigen Utopia moet invullen, laat het er dan zo goed mogelijk uitzien.»

**Veto:** Je belangrijkste artistieke activiteiten tot nu toe zijn die met het Bore Art Kollektief, zijn er nog plannen?

**Van Dingenen:** «Dat kollektief is intussen doodgebloed. De naam kwam van de verveling in het atelier op het Hasseltse Hoger Instituut voor Kunstonderwijs, waar we veel tezamen werkten. De dingen die we vandaaruit spontaan deden waren zeker zo interessant als eerder welk serieus overdacht werk. Zomaar wat rondhangen in en om het atelier leverde de beste kunst op. We deden taal van interventies op kunstbeurzen, maakten statements. Bijvoorbeeld op Documenta X in Kassel hebben we een spandoek uitgerold van negen bij zeventien meter tegen het Fridericeanum. 'Kill Art Supremacy'. Compleet illegaal, het heeft er een dag gehangen.»

## Wortelsap

**Veto:** Welke zijn je belangrijkste inspiratiebronnen. Films, boeken, het kafee?

**Van Dingenen:** «Mijn werk bestaat uit talrijke filmshots. Eighties en B-films fascineren mij als inspiratiebron. Eens waren ze

van de lucht, dat werkt wel inspirerend. Ja, als ik in de lucht hang, dan denk ik wel eens 'er hangt iets in de lucht'. Dat voel ik toch. Dan zit er niets anders op dan een pen te pakken, er vloeit meestal wel iets uit. De gewaarwording is totaal anders, zo in de lucht. Het liefst zou ik een hele groep mensen meenemen in mijn eigen Boeing van Billy Bluebird Airlines en dan een artistiek project beleven. Iedereen verkleed, ik ken zeer veel personages. Mensen die een alterego hebben, die zijn wel oke, die zijn best rock & roll.»

«Ik ken meerdere mensen die een alterego hebben en daar vanalles mee doen. Ze organiseren joy-ridings, zoals King Fatso bijvoorbeeld. Ze hebben allemaal hun eigen race-bak, gewone auto's met vlammen erop geschilderd. Ze stappen erin met het pak aan, en gaan dan een beetje crossen met heel veel stunt en heel veel stijl. Een alterego hebben is fun, je kan het gewoon gebruiken, zo van fuck it, een beetje roekeloos. Uiteindelijk is het toch iemand anders die roekeloos is.»

**Veto:** Rock & roll (bisbisbis), dat ruikt naar Elvis?

**Van Dingenen:** «Elvis Presley is de man, natuurlijk is Elvis Presley de man, vraag dat maar eens aan de zanger van El Guappo. Hij is de reïncarnatie van Elvis, of beter Elvis zelf, die leeft immers nog. Ook in Las Vegas lopen er een hoop rond. Je kan er zelfs uit de lucht springen met een Elvis. Misschien moet ik dat maar doen in Las Vegas, een ontmoeting tussen Elvis en Billy Bluebird, dat zie ik wel zitten.»

«Zo'n Elvis heeft tenminste zijn dromen, die leeft, leeft voor zijn utopia, hij doet het gewoon. Zo iemand noemen ze dan zonderling van de maatschappij. Kunst interesseert me weinig, ik doe wel mee aan het leven, het is toch één pot nat. Uit het leven kan een ander voortvloeien, het is soms als een one shot dat je neemt en een beetje bewerkt. Uit het ene ontstaat Billy Bluebird, uit een ander een tekst, uit nog een ander een beeldend werk. Dat is gewoon mijn leven dat ik ter plekke sampel. Het is dus geen kunst, maar leven. In het leven komen interessante dialogen tot stand door hier en daar wat te sampelen. Leven is remixen. Dat heet good times.»

**Veto:** Als je leven bestaat uit filmshots, kan je er dan enkele beschrijven?

**Van Dingenen:** «Het kan zijn dat je een tankstation binnenloopt en er iets heel gek beleeft. Bijvoorbeeld in Calienta, het Navaho-reservaat, ging ik naar het toilet in een tankstation. Ik sta er mijn handen te wassen. Dan komt er een grote struise indiaan binnen die tegen mij begint te mompelen: 'Wat doe jij hier, waarom was jij jouw handen in mijn reservaat? Just kidding'. Een dom plezant voorval. Dan komen we buiten, stappen in onze van en cruisen verder bij een ondergaande zon, een schoon beeld. Maar dat kan je hier ook hebben.»

«Zo'n voorval heb ik wel geregeld. Als je ergens afspreekt met iemand, dan kan er wel iets gebeuren. Eigenlijk zouden de straten vol met kamera's moeten staan, dat zou fantastisch veel slechte B-films opleveren. Je speelt dan zelf voortdurend de hoofdrol in al de slechte dekors rondom. Het leven is een verzameling van fragmenten, een film. Bij de één is die al meer in stukken geknipt dan bij de andere. Ik kom nogal dikwijls van de ene situatie in de andere. Bij El Guappo kan je tegelijk een computerspelletje spelen, een paar joints roken, affiches ophangen. Ook in dit kafee staan er drie wanstalgige tekeningen op de muur. Het hangt ervan af hoe je hetervaart. Eigenlijk noem ik het helemaal geen kunst meer, het begrip kunst doet het niet meer. Ik noem het gewoon leven. Dat is rock&roll.»

«Als ik in de vlieger zit, hangend bo-

Jeroen Peeters